

bb 57. az ötéves tervről tárgyalt a borsod megyei pártbizottság kibővített ülése

t vid sze-lm sr

1961. október 31.

az mszmp borsod megyei bizottsága kedden kibővített ülésen tárgyalta a második ötéves megyei vonatkozású feladatait. az ülésen résztvevő és felszólalt apró Antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese, az ötéves terv borsod megyei feladatait cseterki Lajos, a központi bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára ismertette.

elmondotta többek között, hogy a tervidőszakban a megyében csaknem huszmilliárdot fordítanak beruházásokra. részletesen szólt a széntermelésben, a kohászatban, a gépgyártásban és az építőiparban jelentkező tennivalókról. kiemelte a vegyipar fejlesztésének, a vegyipari beruházásoknak jelentőségét. foglalkozott a mezőgazdaság fejlesztésének igen fontos kérdésével, majd arról szólt, hogy tovább bővül a megyében az egészségügyi hálózat.

a beszámolót vita követte./mti/

[terv

bb 58. kubai est békéscsabán

t vid sze-lm sr

1961. október 31.

békéscsabán nagysikerű élménybeszámolót rendeztek kedden a szakszervezetek megyei tanácsának székházában. szilágyi sándor, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője üzemi dolgozók, pedagógusok és fiatalok jelenlétében előadást tartott a magyar szakszervezeti küldöttség kubai utjának élményeiről. a találkozón latinamerikai -mexikói és chilei - vendégek is résztvettek./mti/

bb 59. ünnepi gyűlés a spanyol szabadságharc 25. évfordulója alkalmából

vid tm-lm hk

1961. október 31.

az mszmp, az mhs és a hazafias népfront sztálinvárosi bizottságának rendezésében kedden este a bartók béla művelődési házban a spanyol szabadságharc 25. évfordulója alkalmából ünnepi gyűlést tartottak, a sztálinvárosi üzemek dolgozói előtt Kovács Ernő, a spanyol szabadságharc egyik résztvevője mondotta el élményeit a spanyol nép és a nemzetközi brigádok közös harcairól./mti/

10.15

- 40 -

60.008
MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. november 1.

bb 1. magyar tudósok külföldi előadásai

i ms/ke szb sr

1961. november 1.

tudományos életünk nemzetközi tekintélyét bizonyítja, hogy külföldről mind több tudosunk kap meghívást előadás tartására.

Jánossy Lajos akadémikus, az akadémia alelnöke, az osztrák kémikus-fizikus társaság meghívására tartott előadást. bécsben járt vendel Miklós akadémikus és Garas Klára, az ismert műtörténész. gömöri Pál akadémiai levelező tag a berlini német tudományos akadémia meghívására egy hetet töltött a német demokratikus köztársaságban, s ez alatt több előadást tartott. horányi Mátyás irodalomtörténész románban adott elő. az utóbbi hetekben számos nemzetközi tudóstalálkozón is részt vettek a magyar tudósvilág képviselői. kniezsa István akadémikus berlinben a nemzetközi szlávisztikai bizottság munka-konferenciáján, Lissák Kálmán akadémikus és Grastyán Endre kandidátus a román akadémia Pavlov intézetének idegyógyászati szimpoziumján, Bárány Nándor, az akadémia levelező tagja az ilmenau-i elektrotechnikai főiskola nemzetközi kollokviumán, Gruber József, a budapesti műszaki egyetem rektora és Blahó Miklós docens brassóban a folyadékok mechanikájával foglalkozó kollokviumon, Szép Jenő egyetemi tanár oberwolfachban matematikai kollokviumon képviselte hazánkat. Kiss Ottó kandidátus és az akadémia számítástechnikai központjának több munkatársa párizsban a francia számítástechnikai társaság kongresszusán vett részt.

az elmúlt két hétben Magyarországon rendezett tudományos összejövetelek számos neves külföldi vendég között az akadémia meghívására Magyarországon járt I. S. Wheeler dublini kémikus professzor, G. Erdmann svéd biológus professzor, valamint a magyar csehszlovák akadémiai történész vegyesbizottság tagjai: J. Dubniczky és J. Párus professzor, R. Marsina kandidátus./mti/

600

- 1 -

bb 2. a Láthatatlan, apró neutrino határozza meg, hogy a szétrobbanás, vagy a békés bomlás vár-e a csillagokra - „fehér törpe”, lesz a napból, nem szupernova

t tz/tr szb ki

1961. november 1.

az eötvös Loránd fizikai társulat ülésén dr. Marx György Kossuth-díjas egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora számolt be azokról a legújabb ismeretekről, amelyeket a tudomány az anyag legkisebb építőköveinek kutatásával szerzett a legnagyobb méretek képviselőinek, a csillagoknak életéről és pusztulásáról.

azokat a kozmikus katasztrófákat, amelyeket a tudomány szupernova néven tart számon, s amelyek tulajdonképpen egy-egy csillag hihetetlen energiájú felrobbanását jelentik, a kutatók már elég rég ismerik. tudják, hogy a csillagok élete két egymást váltó folyamat sorozatos ismétlődése. a sugárzáshoz szükséges energiát először a csillagok egész anyagát kizárólagosan alkotó hidrogén-atomoknak az égítést középpontjában hélium-atomokká való egyesülése, tehát egy úgynevezett magreakciós folyamat termeli. amikor - mintegy 10 milliárd év múlva - a hidrogén-hélium átalakulás befejeződik, a középpontban megszűnik a nukleáris energiatermelés és a sugárzás energiaszükségletének fedezésére a csillag kizárólag gravitációs energia-tartalmát használhatja fel. külső rétegei bezuhannak a középpontba, ott az anyag igen nagy mértékben megsűrűsödik és ennek következtében hihetetlenül felmelegszik. mikor eléri a 100 millió celsius fokot, megkezdődik az újabb magreakció: most már a hélium alakul át szénre. e folyamat végén újabb a gravitációs energia lép előtérbe és ez így folytatódik mindaddig, amíg végülis a csillag egész középponti tömege vasra alakul át. ezen a ponton a magenergia-fel szabadulás összes forrásai kimerültek. ekkor tehát a gravitációs energia hatására fellépő sűrűsödésnek és felmelegedésnek elvileg nincs határa. a felszínen maradt hidrogén- és hélium-tartalmu rétegek azonban fokozódó sebességgel, néhány óra alatt a túlhevített középpontba zuhannak és ott szabályszerű nukleáris robbanással szilánkokra vetik szét a csillag tömegét, néhány perc alatt annyi energiát dobva szét a világba, amennyit a nap évmilliárdok alatt sugároz ki.

vannak azonban csillagok, mégpedig túlnyomó többségben, amelyek nem ilyen látványos katasztrófával pusztulnak el. a robbanást nyilvánvalóan csak az előzneti meg, a felgyűlt óriási hőmennyiség, amely a katasztrófa felé vezet, valamilyen tilokzatos módon - legáltalában részben - megszüntetik a csillagok középpontjából.

/folyt. köv.//

6.07

- 2 -

bb 3. kiváló eredmények a fácán mesterséges tenyésztésében: 5 év alatt több mint kétszeresére nőtt a fácántyukok tojáshozama

1 cs/j szb ká

1961. november 1.

a tenyészállatforgalmi gazdasági iroda 30.000 holdas tatai tenyészvad-telepén évente 1000 fácántyukot és megfelelő számú kakast tartanak az úgynevezett volierekben, s a szaporulatot vérfelfrissítésre szétküldik az állami vadgazdaságoknak, illetve vadásztársaságoknak. az értékes és a mezőgazdaság növényvédelmében rendkívül hasznos vadmadár mesterséges tenyésztésénél az utóbbi években kiváló eredmények születtek. a fácántyukok átlagos tojáshozama az 1957. évi 22-ről az idén 45.4-re emelkedett. ez már megközelíti az intenzív fácántenyésztéssel foglalkozó, nagy tapasztalatokkal rendelkező külföldi telepek átlagait. a fácántyúkokat tatán eddig kottlóstyukokkal keltették ki, s a kelési átlag legutóbb már meghaladta a 70 százalékos. most újabb előrelépést jelent, hogy olaszországból különleges fácántyúkok-keltetőgépet hoznak be.

hasonló sikerrel tenyésztik a fácánt szabadon az 50.000 holdas békéscsaba környéki tenyészvad-területen. a környező vidékeken kaszáláskor összegyűjtött fácántyúkokat keltetik itt ki kottlósokkal. évente átlagosan 10.000 kis fácánt nevelnek fel, és eresztik szabadon. a békéscsaba környéki tenyészvad-terület külön érdekessége a kiveszében levő legnagyobb európai vadmadár, a tuzok. a tuzokállomány ezen a területen szépen fejlődik, a felesleges kakasok kilövésére évről-évre érkeznek külföldi vadászvendégek. /nti/

--

- 4 -

6.07

bb 2. a láthatatlan, apró neutrino határozza meg, hogy a szétrobbanás, vagy a békés úton vár-e a csillagokra - „fehér törpe”, lesz a nappót, nem szupernova

t tz/tr szb ki

1961. november 1.

az eötvös Loránd fizikai társulat tisztelettel ajánlja dr. Marx György Kossuth-díjas egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora számát be azokról a legújabb ismeretekről, amelyeket a tudomány az anyag legkisebb építőköveinek kutatásával szerzett a legnagyobb méretek képviselőinek, a csillagoknak életéről és pusztulásáról.

azokat a kozmikus katasztrófákat, amelyeket a tudomány szupernova néven tart számon, s amelyek tulajdonképpen egy-egy csillag hihetetlen energiájú felrobbanását jelentik, a kutatók már elég réggen ismerik. tudják, hogy a csillagok élete két egymást váltó folyamat sorozatos ismétlődése. a sugárzáshoz szükséges energiát először a csillagok egész anyagát kizárólagosan alkotó hidrogén-atomoknak az égítést középpontjában hélium-atomokká való egyesülése, tehát egy úgynevezett magreakciós folyamat termeli. amikor - mintegy 10 milliárd év múlva - a hidrogén-hélium átalakulás befejeződik, a középpontban megszűnik a nukleáris energiatermelés és a sugárzás energiaszükségletének fedezésére a csillag kizárólag gravitációs energia-tartalmát használhatja fel. külső rétegei bezuhannak a középpontba, ott az anyag igen nagy mértékben megsűrűsödik és ennek következtében hihetetlenül felmelegszik. mikor eléri a 100 millió celsius fokot, megkezdődik az újabb magreakció: most már a hélium alakul át szénre. e folyamat végén újabb a gravitációs energia lép előtérbe és ez így folytatódik mindaddig, amíg végülis a csillag egész középponti tömege vastá alakul át. ezen a ponton a magenergia-fel szabadulás összes forrása kimerültek. ekkor tehát a gravitációs energia hatására fellépő sűrűsödésnek és felmelegedésnek elvileg nincs határa. a felszínen maradt hidrogén- és hélium-tartalma rétegek azonban fokozódó sebességgel, néhány óra alatt a túlhevített középpontba zuhannak és ott szabályszerű nukleáris robbanással szitánkokra vetik szét a csillag tömegét, néhány perc alatt annyi energiát dobva szét a világra, amennyit a nap évmilliárdok alatt sugároz ki.

vannak azonban csillagok, mégpedig túlnyomó többségben, amelyek nem ilyen látványos katasztrófával pusztulnak el. a robbanást nyilvánvalóan csak az elzárja meg, ha a felgyűlt óriási hőmennyiség, amely a katasztrófahoz vezet, valami tilokzatos módon - legáltalában részben - megszűnik a csillagok középpontjából.

/folyt. köv./

6. 07

bb 3. kiváló eredmények a fácán mesterséges tenyésztésében: 5 év alatt több mint kétszeresére nőtt a fácántyukok tojáshozama

1 cs/j szb ká

1961. november 1.

a tenyészállatforgalmi gazdasági iroda 30.000 holdas tatai tenyészvad-telepén évente 1000 fácántyukot és megfelelő számú kakast tartanak az úgynevezett volierekben, s a szaporulatot vérfelújításra szétküldik az állami vadgazdaságoknak, illetve vadásztársaságoknak. az értékes és a mezőgazdaság növényvédelmében rendkívül hasznos vadmadár mesterséges tenyésztésénél az utóbbi években kiváló eredmények születtek. a fácántyukok átlagos tojáshozama az 1957. évi 22-ről az idén 45,4-re emelkedett. ez már megközelíti az intenzív fácántenyésztéssel foglalkozó, nagy tapasztalatokkal rendelkező külföldi telepek átlagait. a fácántyújakat tatan eddig kottlósutyukokkal keltették ki, s a kelési átlag legutóbb már meghaladta a 70 százalékot. most újabb előrelépést jelent, hogy olaszországból különleges fácántyú-jás-keltetőgépet hoznak be.

hasonló sikerrel tenyésztik a fácánt szabadon az 50.000 holdas bélmegyeri tenyészvad-területen. a környező vidékeken kaszáláskor összegyűjtött fácántyújakat keltetik itt ki kottlósutyukokkal. évente átlagosan 10.000 kis fácánt nevelnek fel, és eresztik szabadon. a bélmegyeri tenyészvad-terület külön érdekessége a kiveszőben levő legnagyobb európai vadmadár, a tuzok. a tuzokállomány ezen a területen szépen fejlődik, a felesleges kakasok kitövésére évről-évre érkeznek külföldi vadászvendégek. /mti/

--

- 4 -

6. 07

bb 2. /a Láthatatlan, apró neutrino... folyt./- szb

a magfizika legújabb kutatásai ezzel kapcsolatban az ugynevezett neutrínokra terelték a figyelmet, azokra az elemi részecskékre, amelyek igen kis mértékben hajlamosak más anyaggal való kölcsönhatásra. viszonylag ritkán keletkeznek ugyan, de ha a csillag óriási hőmérsékletre felmelegedett középpontjában mégis létrejönnek, akadálytalanul keresztül juthatnak a felszínéig és eltávozhatnak a világűrbe, mert a többmillió kilométeres anyagtömeg sem jelent számukra áttörhetetlen gátat.

a csillagok neutrino termelésére vonatkozó számításokat a szovjetunióban pontecorvo professor kezdeményezte, majd bekapcsolódtak a munkába amerikai és kínai fizikusok, s az eötvös loránd tudományegyetem elméleti fizikai intézetének kutatói is.

a számításokból - amint az előadó elmondotta - kiderült, hogy a csillagokban megkezdődő és egyre élénkülő neutrino termelés valóban képes a középpontban felgyűlt energiákat „megcsapolni”, körülbelül a milliárd celsius fokon felüli hőmérsékleten, ilyenkor a csillag „neutrino fénye”, - amely emberi szemmel természetesen nem látható - ugrásszerűen megerősödik. úgy is lehetne mondani, hogy ez a haldokló csillag életerejének utolsó, néhány hónapig tartó fellobbanása. az aztán, hogy a neutrínók által megszöktetett energiamennyiség éppen úgy megelőzheti-e a csillag szétrobbanását, mint az érvágás az agyvérzést, a tudomány mai ismeretei szerint elsősorban a csillag méreteitől függ. úgy látszik, bizonyos méreten alul a „műtét”, eredményes, a „beteg”, állapota stabilizálódik, a csillag lassan összezsugorodik és mint „fénér törpe”, beláthatatlan ideig tartó békés öregkort ér meg.

az eddigi csillagászati megfigyelések szerint a mi napunk jelenleg az első magreakció, a hidrogén-hélium átalakulás időszakának felénél tart, tehát körülbelül 6 milliárd évig nagyobb változással számolni semmi esetre sem kell. mivel pedig a nap tömege a „kritikus méret”, alatt van, biztosra vehető, hogy nem a szupernovasors, hanem sok-sok évmilliárd múlva a „fénér törpék”, békés öregkora lesz osztályrésze.

a rendkívül érdekes előadásnozz számos fizikus és csillagász szólt hozzá. /mti/

6.05

--

- 5 -

bb 4. a magyar színjátszás nőskorát, a népművészet alkotásait, mutatják be a budapesti muzeumok különböző kiállításain

i s/tr/m/sr

1961. november 1.

a muzeumlátogatók az elkövetkező hetekben számos változatos, érdekes kiállítást tekinthetnek meg a fővárosban. a színháztörténeti muzeumban. a magyar színészek nősi harca címmel nyílik kiállítás. a bajor gizi emlékmuzeumban a magyar színjátszás nagy alakjainak, jászai marinak, márkus emiliának és bajor gizinek színházi ruháit, s az öltözöben használt kisebb kellékeket állították ki. az irodalom kedvelői bessenyei györgy, petőfi sándor, ady endre és józsef attila munkásságával ismerkednek meg a petőfi irodalmi muzeumban.

távoli ország művészetét mutatja be a kelet-ázsiai művészeti muzeum, amely indiáról rendezett kiállítást. a kínai muzeumban kina érdekes és sokfelé ágazó művészetét ismerheti meg a közönség. az iparművészeti muzeum tárlatán az újabbkori európai ötvönművészet és az 1.450-től 1.500-ig terjedő könyvművészet emlékeit és legszebb darabjait állították ki.

a budapesti történeti muzeum, a főváros „őskorától”, a honfoglalásig terjedő szakaszáról ad képet, míg a magyar nemzeti muzeum történeti muzeuma a magyar nép történetét „mutatja be”, az őskortól 1848-ig. a kiscelli muzeumban látható budapest 19. századi látképe, a főváros építészeti műemlékei és a felszabadult budapest képzőművészetének legszebb alkotásai.

a rómakori emlékek és a budapesti rómakori tábor maradványai a táborvárosi, aquincumi és a március 15-téri földalatti muzeumban tekinthetők meg. a nagy tüzesetekre emlékezik a tűzoltó muzeum érdekes kiállítása.

a magyar népművészet alkotásainak gyűjteményét, a néprajzi gyűjtés „szerzeményeit”, állította ki a néprajzi muzeum. a pesti erzsébeti muzeum pedig belső-ázsiai barátaink néprajzáról „beszél”, a pásztoréletről, a méhészetéről és az állattenyésztésről ad tájékoztatást a városligeti mezőgazdaságmúzeum kiállítása.

/mti/

8.30

900

- 5 -

bb 5. a sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása
szerint

m/vg

1961. november 1.

november 4.-e és 7.-e között - a munkaszüneti nap áthelyezésével kapcsolatban - megváltozik a totó-lottó kirendeltségek nyitvatartása is. budapesten és a körzeti irodák székhelyén - tehát debrecenben, győrött, pécsen és szegeden - november 4.-en, szombaton a kirendeltségek a szokásos pénteki nyitvatartási időben állnak a fogadók rendelkezésére: november 5.-én, vasárnap a szombaton szokásos időben - november 6.-án, hétfőn a vasárnap szokásos időben: november 7.-én, kedden pedig 8-tól 12 óráig tartanak nyitva, vidéken november 4.-én a pénteki szokásos időben, november 5.-én pedig a szombati szokásos időben lesznek nyitva a kirendeltségek. november 6.-án, hétfőn a kirendeltségek zárva maradnak. november 7.-én, kedden a megszokott időben tartanak nyitva.

/mti/

---

bb 6. az idei szüret után 7000 hektoliter pezsgő alapbort kezelnek a tibolddaróci pincékben

vid/ká/j/m

1961. november 1.

a délborsodi bortermő vidéken fekvő tibolddaróc határában a szőlő pezsgőkészítésre alkalmas, könnyű, magában savtartalmu bort ad. az itt termelt borokat évtizedek óta pezsgőkészítésre vásárolják fel. az idén a helyi termelőszövetkezet kezelésében levő táblákról, valamint a háztáji szőlőskertekből csaknem 10.000 mázsa szőlőt szüreteltek, és bár az időjárás nem kedvezett, az évszázados pincékben 7000 hektoliter újbort kezelnek. a bor tulajdonos részét szerződéses alapon értékesítik és elsősorban pezsgőgyártásra használják majd fel. a szüret befejeztével a tibolddaróci termelőszövetkezet tagjai megkezték egy 15 holdas parlag forgatását, ahol gépekkel művelnető, nagyüzemi szőlőskertet telepítenek.

/mti/

- 6 -

8.45
9.10
10.12

bb 11. a második ötéves terv időszakának új háztartási gépei: a beépíthető villanysütő, az önfűtő, edénycsalád, az infranyárs, a törpe centrifuga - a műszaki problémák nagyrészt már megoldotta az erőszármu gyártmányfejlesztési intézet

1961. november 1.

i st./sze/m/vg

az ötéves tervvel szoros összhangban állították össze az erőszármu gyártmányfejlesztési intézet munkatervét, amely a többi között korszerű háztartási gépek kialakításáról gondoskodik. az újfajta mosógépek, padlókefék, porszívók, főző- és sütőberendezések tervezésekor azt tartják szem előtt, hogy a háziasszonyok minél kényelmesebben, egyszerűbben és gyorsabban elvégezhessék otthoni munkájukat. néhány legkorszerűbb gép terveit, sőt mintapéldányai is elkészültek már és az üzemek az ötéves terv folyamán megkezdhetik az új cikkek gyártását.

a többi között elkészült egy újfajta forgódobos mosógép mintapéldánya, mely sokkal kevésbé koptatja a ruhát, mint a korábbi típusok. ez a gép igen jelentős, mert úgy képezték ki, hogy teljes automatizálásra is alkalmas. beépített fűtőttest, szivattyú, hőmérsékletszabályozó és különféle automatikák segítségével a mosás teljes műveletét önműködően végzi el a gép. a kellő mennyiségű vizet bevezeti, felmelegíti, a ruhát kimossa, kiöblíti, megszáritja. ebből az „összkomfortos”, mosógépből azonban még csak évek múlva lehet vásárolni, addig is jól használható centrifugákat gyártanak a mosógépekhez. a többi között olyan centrifugát terveznek, amely a jelenleginél sokkal simábban és gyorsabban jár, percenként 2.800 fordulatot tesz meg, s a vékonyabb textilárut vasaláskészre száritja; törpecentrifugáról is gondoskodnak, ennek mérete a jelenleginek alig fele, s a konyhaasztalon is könnyen elhelyezhető. teljesítménye hasonló a jelenlegihez, nem lesz fékberendezése, és a kikapcsolás után néhány percet még várni kell, amíg a centrifuga leáll.

a forgalomban levő porszívók a szakemberek és a közönség szerint is megfelelnek a követelményeknek, ezért az új típusokon jelentősebb műszaki változtatásokat nem hajtanak végre, csupán a választékot bővítik. elkészült egy olyan porszívó mintapéldánya, amelyen a lemezburkolatot tetszetős műanyagburkolat helyettesíti, most terveznek egy a jelenleginél lényegesen könnyebb porszívógépet is. a padlókefe egy új típusához polirozókorongot is szerkesztenek, s később porszívóval kombinált padlókefe gyártását is megkezdik.

/folyt.köv./

9.44

10.12

10.12

- 7 -

bb 11. /a második ötéves ... 1. folyt./ m

az elektromos főző- és sütőgépek korszerűsítésében különösen nagy fejlődés várható. rövidesen olyan villamos sütőkészülék próbasorozata készül el, amely a beépített konyhabutorba illeszthető. igen hasznosnak ígérkezik az infravörös sugárzással működő sütőberendezés, az infranyárs is, amely a húst 4-6 perc alatt megsüti. az ételmiszer ennél a berendezésnél nem érintkezik a fűtőfelülettel, hanem a sugár hatására sül meg, diétás ételek készítésekor még zsír sem kell a sütéshez, mert az új megoldással a hús zsír nélkül sem éghet oda.

a lakosság régi kívánságára rövidesen megkezdődnek a kísérletek az önfűtő, vagyis olyan edénycsalád kialakítására, amelybe elektromos fűtőtestet építenek. elsőnek az önfűtő fazekat, serpenyőt és kuktafazekat készítik el, mégpedig önműködő hőfokszabályozó beiktatásával, amely lehetővé teszi, hogy az étel hőmérséklete a főzés-sütés tartama alatt kívánt szinten maradjon.
/mti/

---

bb 21. új termelőszövetkezeti bekötőutak a hajduságban

vid/ká/j/m

1961. november 1.

hajdu-bihar megyében a szövetkezeti gazdálkodásra való áttérés után több mint 150 termelőszövetkezetben végezték el a belső üzemrendezést, amelynek során kialakították a nagyüzemi táblákat, kijelölték a majorok és a tanyaközpontok helyét. többhelyütt, ahol a szövetkezeti központok távolosnak a köves uttól, bekötőutak építését kezdték meg. tavaly 12 termelőszövetkezetben építették meg a bekötő-utakat az országutttól a központig, ezévből pedig újabb 5 közös gazdaságban épült, illetve épült köves út. a földesi rákoczi tsz-ben az őszi terményeket már a 450 méteres új bekötőuton szállították a raktárakba. átadták a forgalomnak a debreceni dózsa tsz központjához vezető, 4 kilométeres köves utat, továbbá a hajdusoboszlói köztársaság tsz 3700 méteres köves útját. hajduböszörményben a dózsa, a béke, a 2. kongresszus és a vörös csillag tsz együttesen épít bekötőutakat a közös erővel létrehozott baromfikeltetőhöz és nevelőhöz.
/mti/

9,45 10¹

- 8 -

RR

bb 7. bessenyi ferenc játssza brecht galilei élete című darabjának címszerepét

i v/sze vm sr

1961. november 1.

a katona józsef színházban premierre készülnek. december 17-én mutatják be syngé a nyugati világ bajnoka című drámáját. az előadást várkonyi zoltán rendezi, a darab szerepeit makkány zoltán, rajz jános, tompa sándor, őze lajos, balázs samu, olty magda, töröcsik mari, szirtes ádám és fónay mártia játssza.

a nemzeti színházban - arthur miller sálemi boszorkányok című drámája után a következő bemutatót a jövő esztendőben tartják. január elején viszik színre bertold brecht galilei élete című drámáját. a darabot major tamás rendezi, a címszerepét bessenyi ferenc alakítja.
/mti/

---

bb 8. befejeződött a nemzeti színház tetőszerkezetének megerősítése - megkezdődött a nézőtér mennyezeti képeinek restaurálása

i sb/sze vm vg

1961. november 1.

a 41-es építőipari vállalat dolgozói nagy acéltartókkal erősítették meg a nemzeti színház fagerendás tetőszerkezetét. a munkák közben a vászonra festett mennyezeti képekből azonban ki kellett vágni kisebb darabokat azon a 17 helyen, ahol átvezették az állványzat gerendáit. a tetőszerkezet megerősítése után megkezdődött a képek sérüléseinek helyreállítása is, amelyen devich sándor, a szépművészeti múzeum főrestaurátora és czumpf imre festőművész dolgozik. a kivágott darabok pontos visszaragasztását már megoldották, s a korábban készített fényképek alapján most a vágások helyét „gyógyítják”, hogy még a legavatottabb szem se vehesse észre a „forradások”, nyomát. a levegőből lerakódott szennyezéstől is megtisztítják a csaknem száz négyzetméteres mennyezetkép egész felületét, s november közepére fejezik be a restaurálást. az építők és a tetőbádósok is elvégezték a feladatok nagyobb részét, s december végén adják át a színházat a művészeknek.
/mti/

- 9 -

10, 10
10²⁰
RR

bb 9. háztáji gazdaságokból 2500 hizót értékesítenek szerződés útján az ujkigyósi aranykalász tsz tagjai

vid ká/j vm 1961. november 1.

a békéscsaba szomszédságában levő ujkigyóson második éve gazdálkodik együtt az aranykalász termelőszövetkezet tagsága. az idei tervet családvállalások alapján készítették el s ebben többek között elhatározták, hogy kukoricából 1500 holdon 32 mázsás csöveskukorica átlagtermést érnek el, a terven felüli terményből pedig prémiumot kapnak a tagok. a szorgalmas ukigyósiak kitűnően elkészített magágyba vetették el a kukoricát, s kitűnő minőségben ellátták a növényápolást is, úgyhogy a rendkívüli szárazság ellenére holdanként 38 mázsa csöveskukoricát törtek le. számos család 45-50 mázsás termést takarított be a gondjára bízott egy-egy holdról. a szövetkezet vezetői a megállapodáshoz híven, csak prémiumként 80 vagon kukoricát osztott ki a tagoknak, akik a jó száraz termést sertéshizlalással hasznosítják. minden portán 2-3 sertést tartanak, s nincs a szövetkezetben egyetlen család sem, amely ne kötött volna sertéshizlalási szerződést. az aranykalász tsz tagjai a háztáji gazdaságokból 2500 hizottsertést értékesítenek szerződés útján, ugyanannyit, amennyit a közösből kap a népgazdaság./mti/

bb 10. megjelent a filmesztétikai tanulmányok című kötet

1 v/v vm sr 1961. november 1.

a magyar filmtudományi intézet és a filmarchivum kiadásában megjelent a filmművészeti könyvtár ötödik kötete; almási miklós, gyertyán ervin és hermann istván filmesztétikai tanulmányok című munkája. a három tanulmány a filmelmélet más és más területein próbálja felvázolni egy marxista szellemű tudományos kiindulópont körvonalait. az első tanulmány a filmhatás sajátos vonásaival, a film és közönség viszonyának újszerű problémáival a második, a filmművészet és a többi művészet közötti kapcsolattal, a filmábrázolás törvényszerűségeivel, s végül a harmadik tanulmány a film társadalmi helyével foglalkozik. balázs béla művei óta ez az első olyan vállalkozás magyar szerzők tollából, amely a marxista filmesztétika kidolgozására törekszik./mti/

10.15

1022

1022

- 10 -

bb 12. négyszáz vizsgázott könyvelő dolgozik a hajdusági termelőszövetkezetekben

vid ká/j vm 1961. november 1.

a hajdusági termelőszövetkezetek szervezeti és gazdasági megszilárdulására mutat az is, hogy a közös gazdaságokban megnövekedett a könyvelésben dolgozó szakemberek száma. jelenleg több mint 400 vizsgázott könyvelő látja el feladatát a szövetkezetekben és így a gazdaságok 98 százalékában már ezévben bevezethették a kettős könyvvitelt. a beosztott könyvelők, adminisztrátorok és brigád-elszámolók is emelik szakmai képzettségüket: az összesen 5 könyvelői tanfolyam indult a hajdusági községekben, összesen 440 hallgatóval./mti/

bb 14. megkezdték a szegedi tiszapart beépítését

vid te vm ki 1961. november 1.

megkezdték szeged egyik legszebb része, az ujszegedi tiszapart beépítését. a csongrád megyei építőipari vállalat dolgozói egyelőre 146 lakásos háztömböt alapoznak, a következő években hét-száz lakás épül, a távlati tervek szerint pedig nyolc-tízemeletes pontházakból, összesen hatezer lakásból álló lakónegyed alakul ki ezen a területen.

az építkezéssel egyidőben a szegedi 1. számú téglagyárban megkezdték a középblokkok gyártását, a tiszaparti új házakat ugyanis téglablokkokból építik fel./mti/

bb 15. papirnyárfát telepítenek a ság-hegy aljában

vid ká/j vm 1961. november 1.

a ság-hegy aljában, mintegy 40 holdas lápos, nyirkos területen ugynevezett papir-nyárfát telepítenek.
/folyt.köv./

10.25

1030

- 11 -

/bb 15. papirnyárfát.....1.folyt./vm

ezek a hazai nyárfáknál vékonyabb, általában 20-30 centiméteres átmérőjű fák azért kapták nevüket, mert a papírgyártásban különösen jól használhatók. a telepítések talajelőkészítését sztalinyec traktorokkal kezdték meg./mti/

bb 16. a pécsváradi járás minden falujában működnek jól felszerelt klubok

vid fm/ke vm fm 1961.november 1.

a pécsváradi járásban már egyetlen olyan falu sincs, amelyben ne lenne klub. az otthonosan berendezett, jól felszerelt klubokat a községfejlesztési alappól, illetve a társadalmi szervezetek összefogásával társadalmi munkával hozták létre. a klubok elősegítik a közösségi szellem erősítését; például szébenyben és berkesden, ahol gyakran találkoznak a termelősövetkezeti dolgozók, a közös művelődés és szórakozás a munkafegyelem javulására is kedvezően hatott. ugyanezekben a községekben a fiatalok létrehozták saját ifjúsági klubjaikat. mind több községben, - így szébenyben, berkesden, mecseknádasdon - a termelősövetkezetek a kulturális alappól is hozzájárulnak a klubok berendezéséhez, fenntartásához./mti/

bb 25. a tizedik. románnyelvű kalendárium jelenik meg hazánkban

vid fm/ke vm fm 1961.november 1.

gyulán készül a román nemzetiségi lakosság saját anyanyelvű, 1962.évi kalendárium. a felszabadulás óta ez lesz a 10. románnyelvű kalendárium hazánkban./mti/

10.25
1000
100

- 12 -

bb 19. a lodzi powszechny színház levele a baranya megyei pártbizottsághoz

vid fm/ke vm fm

1961.november 1.

a pécsi nemzeti színház prózai és balettársulatának lodzi vendégjátékát szeptemberben nagy sikerrel viszonzták pécssett a lodzi powszechny színház művészei. a baranya megyei pártbizottság most levelet kapott a színház igazgatójától, jan piotrkowski-tól, aki az együttes nevében megköszönte a pécsiek vendégszereplését. „reméljük - hangzik a levél -, hogy a pécsi és a lodzi művészek kapcsolatai termékenyítően hatnak a magyar és a lengyel színjátásásra, s hasznára válnak a szocialista kulturának./mti/

bb 23. november 7. tiszteletére nyolc nappal a határidő előtt befejezik évi tervüket a tiszavidéki vegyikombinát lakkfesték-és műgyantagyárának dolgozói

vid te vm ki

1961.november 1.

a tiszavidéki vegyikombinát első részlegében, a lakkfesték-és műgyantagyárban ez év januárjában kezdték meg az üzemszerű termelést. a fiatal gyár dolgozói a műszakiak segítségével igen rövid idő alatt elsajátították a bonyolult gépi berendezések kezelését, s ennek eredményeként hónapról-hónapra túlteljesítették tervüket. ugyanakkor a gyár fiatal műszaki dolgozói a jól felszerelt laboratóriumokban kutatásokat végeztek új festékfajták előállítására, hogy tiszapalkonya gyártmányait az ország határain túl is megismerjék, munkájuk sikerrel járt. hazai alapanyagokból újszerű műanyagfal-festéket állítottak elő, amely tapétaszerűen borítja be a falat. a wallkyd nevű falfesték fára, fémre egyaránt használható és vízzel tisztítható.
/folyt.köv./

10,35

- 13 -

/bb 23. november 7.....1.folyt./vm

az új festék gyártását a második félévben kezdték meg. ebben az időben a dolgozók úgy döntöttek, hogy szervezettebb munkával évi tervükön felül 800 tonna különböző zománcfestéket adnak át a kereskedelemnek. most felajánlásukat módosították. elhatározták, hogy a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója tiszteletére vállalásukat és évi tervüket, valamint exportkötelezettségüket is nyolc nappal a határidő előtt, december 23-ig teljesítik./mti/

bb 26. életmentő óriáshálók készülnek szegeden

vid te vm ki

1961.november 1.

a szegedi kenderfonógyár hálókészítő üzemében különleges, úgynevezett életmentő hálókat gyártanak az építőipar számára. a kötélből kötött hatalmas, száz-százötven négyzetméteres hálókat magas üzemi épületek építkezéseinek feszítik ki a gyakran többemelet magasságban dolgozó munkások biztonsága céljából. az első ilyen, többtízezer forint értékű életmentő hálókat a Ganz-darugyár, a dunai cement-és mészmű építkezéseihez és a komlói építőipari vállalatnak készítettek a szegedi üzemben./mti/

bb 30. diszkutat kap az ernst thállmann-uti lakótelep

i sb/sze vm vg

1961.november 1.

az ernst thállmann-uti lakótelepen állítják fel vedres márkának, a nyáron elhunyt kossuth-díjas szobrásznak és jánosy györgy műépítész-tervezőnek alkotását, az ifjuság-kutját. a diszkut közepén helyezik el vedres márk bronzszobrait: a szigonnyal álló halászfut, amelyet négy ifju, a lantos dalnok, az olvasó, az asztali teniszező és a labdarugó szobra vesz körül.

/folyt.köv./
10.40

- 14 -

/bb 30. diszkutat kap.....1.folyt./vm

a bronzalakok felől szökkelnek majd magasba az egymást keresztező vizsugarak. a kőfaragó-és épületszobrászipari vállalat Lajos utcai üzemének dolgozói a határidő előtt tíz nappal előbb befejezték a vízmedence köelemeinek faragását. a helyszínen most kezdődik meg a munka és előreláthatóan az év végéig készül el az új diszkut./mti/

bb 24. kilenc és félmillióval több naposbaromfit keltettek az idén géppel, mint a múlt év hasonló időszakában

i cs/j vm ká

1961.november 1.

a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési főigazgatóságán összegezték a baromfifélék gépi keltetésének eredményeit. megállapították, hogy a fejlődés üteme minden eddiginél gyorsabb volt: az idén kereken 9 és félmillióval több naposbaromfit keltettek ki a tanácsi irányítás alatt levő, továbbá az állami gazdasági, az ételmezésügyi minisztérium és a szövesz felügyelete alá tartozó keltetőállomások, mint a múlt év hasonló időszakában. a naposbaromfiak túlnyomó többségét a termelőszövetkezeti gazdaságok kapták továbbtenyésztésre. a legnagyobb fejlődés szolnok és baranya megyében volt.

a tanácsi irányítás alatt levő keltetőállomások kereken 4 millióval több naposcsibét adtak az idén továbbtenyésztésre, mint tavaly. a pulykánál még szembetűnőbb a fejlődés: az 1960.évi 310.000 helyett az idén 682.000 kispulykát adtak át a termelőüzemeknek. a liba keltetés a tavalyi 46.000-ról 84.000-re, a kacsáé 253.000-ről 621.000-re és a gyöngyösi a tavalyi 150.000-ről 199.000-re növekedett./mti/

10,50

- 15 -

bb 13. népfront védnöksége a kisebb munkásszállásokon - már az őszi-téli népművelési évadban eredményt várnak

i di/sze/m/sr

1961. november 1.

a főváros több kerületének népfront-bizottsága felfigyelt, hogy a kisebb munkásszállások, azok, amelyek általában 50-100 dolgozónak adnak otthont, ma még gyakran kiesnek a különböző szervek kulturális ismeretterjesztő tevékenységének hatásköréből. néhány városrészben, mint például a 4., a 7., a 8., a 9., és a 10. kerületben - példamutató kezdeményezésként - tavaly óta a munkásszállásokon kamatoztatják a népfront-aktivisták egyrészének segítőkészségét, gondoskodnak arról, hogy mind gyakrabban benépesedjék a művelődési terem.

a főváros népfrontmozgalma a helyi kezdeményezések sikere látán védnökséget vállalt a kisebb munkásszállások kulturális élete fölött. a népfront, a szakszervezetek és a nőtanács képviselőiből megalakult az a központi akcióbizottság, amelynek tagjai meghatározzák a védnökség formáit, módszereit. első lépésként a kerületekben is életre hívták a hasonló társadalmi testületeket, s hozzákezdtek az eddig végzett munka tapasztalatainak összegyűjtéséhez, értékeléséhez. megismerkednek a környéken helyet kapott munkásszállások életével, s meghallgatják az ott lakók véleményét: mi érdekli őket, a tapasztalatok alapján kidolgozzák a programokat, megalakítják az előadó gárdákat. az a cél, hogy most az új népművelési évad első hónapjaiban érezhetővé váljék a munkásszállások kulturális élete felett vállalt népfront védnökség hatása.

a közelmúltban megalakult társadalmi testületekbe a népfrontmozgalom olyan segítőtársait hívták meg, akik nemcsak jó előadók, hanem ismerik az ipar fontosabb területeit, feladatait, gondjait, s ugyanakkor tájékozottak mezőgazdasági kérdésekben, jártasak a falvak életében is. a munkásszállások lakóinak nagy része ugyanis vidékről került a fővárosba.
/mti/

- 16 -

10.55

11.10
Né

bb 17. vizen a jégtörő három

vid te vm ki

1961. november 1.

a balatonfüredi hajógyárban vízrebocsátották a harmadik magyar jégtörőhajót, amely az előző két jégtörő motorossal együtt teljesít majd szolgálatot a dunán. a műszaki ellenőrzés szerint a harminckét méter hosszú hajótest merülése, vízfekvése megfelel a követelményeknek, s hibátlanak minősítették a hajó három ujnyi vastag, jégtörésre kiképzett orr-részének hegesztési munkáit is. a jégtörőt ezután fonyódra vontatták, ahol a máv nagyteljesítményű vasúti gőzdarujával beemelték a hatszáz lóerős motort, amelynek teljesítménye ötven százalékkal növelhető az ugynevezett feltöltő berendezés segítségével.

a jégtörő három - a tervezők számítása szerint - husz centiméter vastag jégmezőben óránként hét kilométeres sebességgel halad majd, de többszöri nekirugaszkodással akár három méter vastag jégtömböt is összezúz./mti/

---

bb 18. tizszerannyi beruházás, mint egyéni gazda korokban - 1961-ben 110 millió értékű épülettel és gazdasági felszereléssel gyarapodnak zala megye termelősövetkezetei

vid ká/j vm

1961. november 1.

zala megye termelősövetkezetei 1961-ben több mint 110 millió forint értékű beruházással: épületekkel, erő-és munkagépekkel s egyéb gazdasági felszereléssel gyarapodnak. a hozzávetőleges számítások szerint a zalai gazdák egyéni korokban 10 év alatt sem fordítottak ekkora összeget gazdaságuk fejlesztésére. az építkezések 80 százalékát a termelősövetkezeteik saját maguk valósítják meg. jelenleg 130 termelősövetkezeti építőbrigád dolgozik, s az erre az évre tervezett 755 létesítményből 326 már elkészült. kétszáz gazdasági épületet a következő hetekben adnak át. ezenkívül 19 termelősövetkezeten végeztek a vízvezeték-szereléssel és 23 majort villamosítottak. a zalai termelősövetkezetekben már elkészült az 1962-es beruházási program is, eszerint a közös gazdaságok fejlesztése az ideighez hasonló mértékű lesz, s a beruházásokat már a szakosított természetű figyelembevételével valósítják meg./mti/

- 17 -

11.00

Né

bb 27. sokoldaluan tevékenykednek vas megyében a népfront akcióbizottságai

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 1.

vas megyében a hazafias népfront tevékenységében jelentős szerepet játszanak a különféle akcióbizottságok. mintegy 300 szakember közreműködésével jogi, mezőgazdasági, szakpropaganda, rét- és legelőjavítási, valamint műszaki akcióbizottság élénkíti a megyében a népfront munkáját. a legnépesebb a műszaki akcióbizottság, amelyben mintegy száz építész, gépész, tervezőmérnök, stb. dolgozik. legutóbb társadalmi munkában elkészítették a vas megyei falvak 15 éves távlati községrendezési tervét. érdeklődnek az állami lakóházak állagának felmérése szombathelyen, kőszegen és a járási székhelyeken. e műszaki vélemények alapján tatarozzák, javítják a jövőben a városok és nagyközségek állami lakóépületeit. különösen sokat tettek a műszakiak a megyeszékhely, szombathely csinosításáért, fejlesztéséért. elkészítették az épülőfélben levő csónakázó és korcsolyázó tó tervét, valamint a szombathelyi kertész-termelőszövetkezet üvegháza gépesítésének tervét. kivették részüket a termálfürdő építését előkészítő és irányító munkából is.

a rét- és legelőjavítási akcióbizottság az állattenyésztő megye egyik igen időszerű munkájának elősegítésén fáradozik. vasban ugyanis csaknem minden évben takarmányhiány jelentkezik a gazdaságokban. ezért sürgős a rétek és legelők állapotának javítása, hogy ezekről a területekről több, jobb táplálékot kapjanak a jószágok. az akcióbizottság felmérte a helyzetet, s adatokkal szolgál, melyik megyerészen milyen a rétek, legelők állapota, milyen sorrendben kell ezeket javítani, vízteleníteni. segítségüket máris sok-sok igénybe vette, s jövőre az akcióbizottság javaslata, szakvéleménye alapján még többen teszik bővebben termővé a réteket, legelőket.

a mezőgazdasági akcióbizottság a szakpropagandát segíti elő. azt a célt tűzte maga elé, hogy a télen minél több falusi ember tanuljon. mintegy 900 szövetkezeti gazda szervezett oktatására kerül sor az elkövetkező hónapokban. ezenkívül többezren hallgatják az ismeretterjesztő előadássorozatokat.
/mti/

11,08 ✓

...

- 18 -

bb 22. fejlődik a tizenegyedik kerület egészségügyi ellátása - új rendelőintézetet kap albertfalva

i lv/tm-vm sr

1961. november 1.

a tizenegyedik kerületben fejlődik az egészségügyi ellátás. a lakosság egészségére 48 körzeti és 28 üzemi orvos ügyel, a megelőző orvosi ellátás területén pedig öt orvos működik. az utóbbiak feladata, hogy ellenőrizzék a vendéglátóipari, a cukrászati üzleteket és a közért boltokat.

a főváros többi kerületeihez viszonyítva a tizenegyedik kerületben legkevesebb a járványos megbetegedések száma. az üzemekben csupán a trahomaszűrőseken több mint 40.000 dolgozót vizsgáltak meg. az anya-és csecsemővédelem területén az utóbbi években bevezették az egységes gyermekgyógyászati ellátást. a kerületben valamennyi 14 éven aluli gyermek kilenc orvoshoz tartozik s szükség esetén ezek látják el a háziorvosi teendőket is.

a belgyógyászati vonalon megszüntették a szakrendelést s több körzeti orvos mellé egy belgyógyász szakorvost osztottak be, aki rendszeresen konzultál, háziorvosi rendszer alapján látogatja a betegeket. és

a fővárosban először a tizenegyedik kerületben vezették be az egységes nőgyógyászati ellátást s lehetővé tették, hogy a női betegeket mindig ugyanaz az orvos kezelje. tapasztalat szerint ez javára vált a betegeknek. a kerület egészségügyi szempontból legelőnyösebb területe kelenvölgy és albertfalva. kelenvölgyön egyelőre még nincs önálló szakrendelő, albertfalván pedig kicsi és korszerűtlen. a tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott, hogy a második ötéves terv idején albertfalván új, korszerű körzeti orvosi rendelőt építenek, kelenvölgyön pedig az erre a célra kijelölt helyiséget alakítják át rendelőintézetté./mti/

11,13 ✓

KL ✓

- . -
- 19 -

bb 28. gondoskodás a textilgyári nődolgozókról vas megyében

vid te vm ki

1961. november 1.

vas megye kilenc textilüzemében messzemenően gondoskodnak a nődolgozók élet-és munkakörülményeinek könnyítéséről, javításáról. a legnagyobb vasi textilgyárban, a szombathelyi pamutiparban felújították a leányszállást, korszerű fürdőt építettek, új butorokkal, szőnyegekkel teszik otthonossá a szobákat. az üzemben nőgyógyászati, fogászati szakrendelés áll a dolgozók rendelkezésére. minden textilüzemben megszervezték a háztartási gépek kölcsönzését. a szentgotthárdi selyemgyárban hajszárítógépeket is üzemeltetnek. gondoskodnak arról is, hogy az iskolába járó nők a többműszakos üzemekben is rendszeresen látogathassák az előadásokat.

a textilüzemekben egyébként nyolcvannégy női brigád versenyez a szocialista címért, s több közülük már meg is szerezte a megtisztelő címet./mti/

bb 20. csaknem négyezer dolgozó képezi magát különböző tanfolyamokon a borsod megyei építőipari vállalatnál

vid te vm ki

1961. november 1.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói a második ötéves terv időszakában az új lakások jelentős részét már korszerű technológia alkalmazásával, kohósalakból készülő középblokkokból szerelik össze. ezzel a módszerrel miskolcon és ózdon több mint négyezer lakást építenek.

az új technológiai eljárás széleskörű bevezetése nagyobb szakmai felkészülést követel a dolgozóktól. a vállalat vezetői ezért különböző tanfolyamokat rendeznek. így például miskolcon a selyemréti szállóban az elmúlt héten tartották meg a munkásakadémia első előadását. a hároméves munkásakadémiának 109 hallgatója van. a mérnökök továbbképzésére különböző előadásokat, vitákat valamint külföldi tapasztalatcsere kirándulásokat szerveznek. a technikusok is tanfolyamokon ismerkednek meg az új műszaki és tervezési kérdésekkel. a munkahelyek nagyobbfokú gépesítésére gépkezelő tanfolyamot indítottak, amelyen harmincan vesznek részt. ezek a dolgozók négyhónapos tanulás után vizsgáznak és szakmunkás bizonyítványt kapnak. ezenkívül az új technológiák megismerésére és elsajátítására az összes munkahelyeken havonta két előadásból álló továbbképzésen vesznek részt az építők, valamint a szakipari részlegek dolgozói.

a borsod megyei építőipari vállalat munkahelyein november-től huszonegy tanfolyamot tartanak, s ezeken csaknem négyezer dolgozó bővítéi szakmai ismereteit./mti/

11,20

- 20 -

bb 29. kisdobos-bolt, játékkerem, mesélő stúdió és 117 vidám gyermek Lónyay herceg egykori kastélyában

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 1.

badrogolaszi községben Lónyay herceg egykori kastélyát négy évvel ezelőtt a máv 7 millió forintos költséggel korszerű fiúnevelő intézettel alakította át. a volt főúri kastélyban kényelmes hálószobákat, hideg-melegvizű fürdőket, konyhát és éttermet, valamint játszóbát rendeztek be. az utóbbiban a bábszínpadtól kezdve az elektromos kisvasutig csaknem minden játékot megtalálnak a gyermekek. a kastély földszintjén stúdiót is létesítettek, ahonnan esténként meséket közvetítenek a hálótermekbe. a kastély 23 holdas gyönyörű parkjában fehér terméskőből négytanterem iskolát és tornatermet építettek.

az intézetben elsősorban félárva tanulókat, vagy nagycsaládos vasutas dolgozók gyermekeit helyezik el. jelenleg 117 alsótagozatu iskolába járó gyermek él a kastélyban. a gyermekek nevelésével 7 pedagógus foglalkozik. a kisdobosok csekély térítés ellenében naponta ötször étkeznek, ezenkívül vasutas formaruhát, iskola- és játszóruhát is kapnak. a gyermekeket már elsősztályos koruktól kezdve az életre, a munka szeretetére nevelik. a pedagógusok felügyeletével az intézetben szakköröket szerveztek, amelyek elősegítik a gyermekek politechnikai képzését. jól működik az „ügyes kezek”, szakköre, ahol a tanulók barkácsolnak, a fotószakkör, a virág- és konyhakertészeti szakkör. a kastély üveg-házában virágokat termelnek, kertészetükből pedig konyhájukat látják el friss főzelékfélével. a gyermekek a kastély parkjában eddig 600 gyümölcsfát, 900 fenyőfát, számos díszbokrot és cserjét ültettek. az idén halastavat is létesítettek, tavasszal pedig 800 négyszögölön szőlőt telepítenek.

a tanulók kérésére az iskolában kisdobosboltot rendeztek be. a boltban minden nap más gyermek árulja az édességeket.

a főúri kastélyból átalakított máv fiúnevelő intézet fenntartására évente 1,680.000 forintot költenek.
/mti/

11,25

- 21 -

bb 31. meggyorsult az öröklakás építkezések üteme, 4 867 szövetkezet lakást adnak át az idén - ezer öröklakás, hatezer szövetkezet lakás épül jövőre

i kf/kf/m/vg

1961. november 1.

az országos takarékpénztár hasznos tevékenységet kezdett el az öröklakás akcióval és a szövetkezeti lakásépítkezésekkel. a modern kényelmes bérpaloták nemcsak enyhítik a lakáshiányt, hanem eltüntetik az utcák „fogóhajt”, „szépitik, kedvezően megváltoztatják a főváros képét. budapestnek csaknem minden kerületében látni társasház építkezést, amely iránt egyre nagyobb az érdeklődés. az országos takarékpénztár tájékoztatása szerint ebben az évben budapesten 1 106 öröklakás épül, amelynek zömét már el is foglalták tulajdonosaik. az év végéig még körülbelül 350 öröklakást adnak át. a korábbi évek gyakorlatából eltérően az idén kedvezőbb a társasház építkezések helyzete. az építésügyi minisztérium intézkedése nyomán örvedetesen gyorsult az építkezések üteme, amelynek eredményeként valamennyi tervezett társasházat befejezték. eddig általában november végétől februárig adták át az öröklakások 90 százalékát, az idén erre az időre már csak 8-10 százalék marad. jövőre pedig várhatóan elérik a régebbi célt: az öröklakások építkezését november 15-ig befejezik.

az idei legnagyobb társasházépítkezés, a madách téri épület komplexum volt, ahol három hétemeletes házban 147 lakás készült el. az apáczai csere jános utcában 65 lakásos, az egyetem utcában 83 lakásos, a délibáb utcában 15 lakásos, a dózsa györgy uton 29 lakásos társasház épült. az új lipótvárosban 358 öröklakásba költöznek be tulajdonosaik. a társasházakkal egyidőben növekszik a kereskedelmi bolthálózat, hiszen ahol csak mód van rá, az épület földszintjén a lakosság ellátását biztosító üzletet rendeznek be. az 5., a 7., a 11., a 12., és a 13. kerület öröklakásos házaiban az idén például 23 új üzlet - köztük illatszerbolt, rőtlex, csemege, könyvesbolt, keravill zlet, papír és írószerbolt, zöldség-gyümölcs üzlet, stb. - és egy orvosi rendelő nyílt illetve nyílik.

/folyt.köv./

11,30

NYI
KQ

- 22 -

bb 31. /meggyorsult az öröklakás ... 1. folyt./m

még ebben az évben újabb társasházak építését kezdik meg, a jövőre, hasonlóan az ideihez, több mint 1 000 lakást adnak át a fővárosban. többek között a fő utcában két házban 47 lakás, a mártírok útján két házban 82 lakás, Lágymányoson 5 házban 294 lakás épül. az új lipótvárosban ugyancsak öt társasház építkezését kezdik meg, amelyben jövőre 214 lakást adnak át. a széchenyi utca 1. számú telek beépítésével 137 lakás készül el, s a duna partnak ezen a részén eltűnik az utolsó „fogóhajt”, is. a jövő évi öröklakás program érdekessége a régen tervezett garzon társasház, amelyet a bajza utca és a damjanich utca sarkán építenek meg.

a szövetkezeti lakásépítkezések ugyancsak tervszerűen haladnak. az idén 4 867 ilyen lakás készül el, közülük 2.004 a fővárosban, a többi pedig vidéken főleg ipari centrumban, munkáslakta településeken. a fővárosban a 4. kerület árpád uti 48 lakásos és a 20. kerület török flóris utcai 92 lakásos szövetkezeti ház már készen van. ezen kívül a 9., a 10., a 11., a 12. és a 19. kerületben költözhetnek be rövidesen a szövetkezeti lakások tulajdonosai. vidéken az idei 2 863 szövetkezeti lakás 26 város között oszlik meg. a legtöbb ilyen lakás - összesen 503 - miskolcon épül. ezenkívül győrött 11 házban 248 lakás, székesfehérvárott 8 épületben 144 lakás, szőlővárosban 5 házban 192 lakás, szegeden 4 épületben 186 lakás készül el.

jövőre a tervek szerint hatezer szövetkezeti lakást építenek. budapesten több, mint 2000 szövetkezeti lakás készül el, vidéken pedig újabb településeket, városokat vonnak be az akcióba. így például gyöngyösön, sárospatakon, békéscsabán, martfün, oroszlányban, sopronban, ajkán stb. kezdenek szövetkezeti lakás építkezést, amelyekkel az ottani üzemek dolgozóinak munkahelyükhöz közelebb biztosítanak otthont.

/mti/

11,35

KQ

--

- 23 -

bb 34. pótolták elmaradásukat és csütörtöktől már két kemencével pörkölik az ércet a rudabányai vasércdusitómű dolgozói

vid te vm ki

1961. november 1.

rudabányán a nagy mennyiségben található, ugynevezett pátérc gazdaságosabb felhasználására korszerű vasércdusitóművel építettek, amelynek pörköltő részlegében az elmúlt évben, a szeparálóban pedig az idén kezdték meg a próbaüzemelését.

a próbák alatt kisebb-nagyobb átalakításokat végeztek az egyik harminc méter hosszú pörköltődob berendezésén, majd a német demokratikus köztársaság mérnökeinek irányításával újfajta tüzálló falazattal látták el a kemence belső terét. az átalakításokkal és az új falazattal az eddiginél magasabb pörköltési fokot értek el, s ezért elhatározták, hogy y novemberben a másik kemencénél is a korszerű tüzálló falazatot alkalmazzák.

a szeparáló üzemen 21 mágneses berendezéssel választják szét a vasércet a nem hasznos ásványoktól. ezeknek a berendezéseknek üzembiztonsága és tökéletes beállítása sok időt igényel. a harmadik negyedévben is csaknem egy hónapig szünetelt a termelés a berendezések tökéletesítése és javítása miatt. így mintegy 1728 tonna szeparált ércel termeltek kevesebbet, mint amennyit tervük előir. a hibák kijavítása után az utóbbi hetekben meggyorsult a munka és az új gyár dolgozói a nagy októberi szocialista forradalom közelgő évfordulója tiszteletére szerda reggelre pótolták elmaradásukat. a feldolgozott érc vastartalma 38-39 százalék között van s így kohósításra alkalmas.

a vezetők most az üzem utolsó részlegének próbáira készülnek. csütörtök reggeltől, a gyár indítása óta először, egyszerre két kemencében pörkölik az ércet és megvizsgálják, hogy a nagyobb mennyiségű érc feldolgozásánál hogyan viselkednek a pörköltő és a szeparálóüzem gépi berendezései. a rudabányai vasércdusitóműben az üzemszerű termelést 1962. január 1-én kezdik meg./mti/

13,36
14.10

- 24 -

bb 32. forradalmi műszak a lenin kohászati művekben és a mecseki szénbányákban

vid/te/n/ki

1961. november 1.

a lenin kohászati művek dolgozói taggyűléseken, különböző összejöveteleken behatón foglalkoztak a 22. pártkongresszussal. helyestéssel fogadták az ott elhangzottakat és egyetértettek annak megállapításaival, mind a személyi kultuszt elítélő és felszámoló határozataival, mind pedig az szkp programtervezetével, amely elérhető közelségbe hozza a dolgozó ember boldogulását biztosító kommunista társadalmat. a gyár dolgozó most rüpgyűléseken határozta el, hogy a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójának tiszteletére november 1-től 30-ig forradalmi műszakot tartanak.

a versenyt kezdeményező durvahengerészek például a blokkoson naponta 1387 tonna acél hengertelést vállalták és az anyagfelhasználást is jelentősen csökkenteni akarják. a martinások megígérték, hogy napi tervüket 150-200 tonna acéllal túlhaladják, ugyanakkor az előirtnál jóval kevesebb fűtőenergiát használnak fel. a nagyolvasztómű olvasztárai a többezer tonna nyersvas többlettermelésén kívül az import kokszt fogyasztást akarják egy tonna vas olvasztásánál mintegy nyolcvan kilogrammal csökkenteni azzal, hogy az eddiginél több földgázt használnak. az acélöntők egy tonna öntvény-nél husz kiló folyékony acélt szeretnének megtakarítani a verseny idején. a középsori hengerészek ötezer tonna terven felül gyártott hengereltáruval kívánják elősegíteni a feldolgozóüzemek munkáját és javítják termékeik minőségét.

a 22. kongresszus munkájáról érkező hírek, a jövő újabb nagy-szerű perspektívái csaknem huszezer mecseki szénbányász versenykedvét élénkítették fel az utóbbi hetekben. a verseny eredményeként a pécsi és komlói bányákból terven felül napszintre szállított szén mennyisége meghaladta a hetvenezer tonnát, ami már most tízezer tonnával több, mint amit az év végéig vállaltak.

/folyt.köv./

14.20 -

- 25 -

bb 32. /forradalmi műszak... 1. folyt./ m

a pártkongresszus munkájának befejeztével sem hagy alább a bányászok versengése. a komlói 3-as akna több, mint háromszáz földalatti dolgozójának kezdeményezésére a bányüzemben november 8-ig forradalmi hetet tartanak. a 3-as aknaiaknak már eddig is van mivel büszkélkedni. a szén tonnáját tíz forinttal olcsóbban termelik az előírtnál, a műszakonként egy dolgozóra jutó szénmennyiség pedig negyvennégy kilóval több a tervezettnél. a gyorsvágathajtásban is olyan eredményeket értek el, amilyenre csak kevés példa akad a magyar szénbányászatban. most hét, szovjet rendszerű pajzsofejlesztést készítenek elő termelésre, mert ezzel a módszerrel a lehető legbiztonságosabban és leggazdaságosabban fejthetők ki az akna meredekdőlésű, vékony széntelepei. az új termelőhelyeken még ebben a hónapban megindul a munka. béta-aknán a brigádoknak mintegy fele növelte vállalását a pártkongresszus és november 7.-e tiszteletére. ünnepi műszak jegyében végzik feladataikat a pécsi bányászok is. jó munkájuk egyik legfőbb bizonyítéka, hogy a pécsi szénbányászati tröszt napi teljesítménye átlagosan száz tonnával haladja meg a tervezettet.
/mti/

---

bb 33. százmillió nyerstégla - befejezték nyerstéglagyártási tervüket a győr-sopron megyei téglagyárak

vid/té/m/ki

1961. november 1.

befejezték évi nyerstéglagyártási tervüket a győr-sopron megyei téglagyári egyesüléshez tartozó tíz téglagyár dolgozói. az előirányzatnak megfelelően százmillió nyerstéglát készítettek, aminek égetése eltart a téli időszakban. tervtúlteljesítésre nem törekedtek, mert a téglák ma már nem hiánycikk, ki tudják elégíteni a szükségletet, sőt az év elején ausztriába is szállítottak a soproni téglagyárból.

új gyártmány a falburkoló téglák, amelyből a csornai téglagyárban készítettek az idén kísérletképpen százezer darabot. a csornaiak felkészültek arra, hogy jövőre nagyobb mennyiségű falburkoló téglát gyártsanak.

a téglagyárakban egyébként megkezdték a karbantartási és nagyjavítási munkákat.

/mti/

me

14.27
15.15

- 26 -

bb 35. huszonnégyezer nézték meg a győri kiskalud színházban az ember tragédiáját

vid fm/ke vm fm

1961. november 1.

több mint egy hónapig játszották a győri kiskalud színházban madách: az ember tragédiája című alkotását. a 36 előadást összesen 22.000-en tekintették meg, közöttük több ezer falusi, akik különvonatokkal, autóbuszokkal utaztak győrbe az előadás megtekintésére.

---

bb 36. több bács megyei termelőszövetkezet saját erőből épít művelődési otthont

vid fm/ke vm fm

1961. november 1.

a bács megyei termelőszövetkezetek többsége az idén jól használta fel a kulturális alapot. a kiskunság számos tanyaközpontjában építettek, illetve építenek művelődési termet. számos helyen jelentős összegeket fordítanak a termelőszövetkezeti színi társulatok felszerelésére. a jövő évi tervekben pedig már több helyen szerepel korszerű művelődési otthon építése. a tompai szabadság termelőszövetkezetben például már elkészültek a tervek. az építkezéshez a gazdaság 40 kisz-fiatalja ajánlott fel társadalmi munkát. kecskeméten, a ballószögi határrészen a mathász jános termelőszövetkezet tagjai elhatározták, hogy tavasszal saját erőből művelődési házat építenek, amelyben többek között 200 személyes színháztermet is berendeznek.
/mti/

me

15.00

me

- 27 -

bb 38. magyar-jugoszláv árucseretárgalmi tárgyalások

sze vm vg

1961. november 1.

az 1962. évi magyar-jugoszláv árucseretárgalmi tárgyalásokra jugoszláv kereskedelmi delegáció érkezett budapestre. a küldöttség vezetője stanislav kopcsok, a külügyi államtitkárság rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere. a tárgyalásokat magyar részről karádi gyula, a külkereskedelmi miniszter első helyettese vezeti.
/mti/

bb 37. időjárásjelentés

sze vm

1961. november 1.

a meteorológiai intézet jelenti 1961. november 1-én szerdán délben:

több helyen köd

európában az 50. szélességi körtől északra esős, szeles, közép-
európában és nyugat-európa nagyrészen viszont csendes, reggel sokfelé
ködös időjárás uralkodik. hazánkban tegnap délelőtt a keleti
részekén erősen felhős volt az idő, de az esti órákig országsszerte
kiderült az ég. az ország északkeleti részében általában 1.4
milliméter eső esett. a dunántúlról csak két helyről jelentettek
kevés csapadékot. a hőmérséklet a nap folyamán északkeleten
11-14, délen 14-17, máshol 13-16 fokig emelkedett. ma hajnalra a
levegő tisztulásában igen nagy különbségek álltak elő. egyes helyeken
minusz 1, a legtöbb helyen plusz 1, plusz 3, néhány helyen azonban
csak 4-8 fokos hőmérsékletet mértek. a talajközvetben erős fagyok
is előfordultak. több helyen reggeli ködök alakultak ki. miskolcon
és nyíregyházán a köd a délelőtti folyamán is megmaradt és a nappali
felmelegedést erősen akadályozta. budapesten kedden a hőmérséklet
napi középértéke 11.1 fok volt, a sokévi átlagnál 2.4 fokkal magasabb

/folyt.köv./

15. 10

bb 37. időjárásjelentés.....1.folyt./vm

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre
átszámított légnyomás 771 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonulások,
eső nélkül. több helyen reggeli és délelőtti köd. néhány helyen
ködcsitálás, gyenge, az északi megyékben napközben kissé élénkebb
légáramlás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0,5
a legmagasabb nappali hőmérséklet holnap általában 12-15 fok
között. egyes ködös völgyekben 10 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 123 centiméter./mti/

bb 39. a szot távirata az algériai dolgozók általános szövetségéhez

ke vm sr

1961. november 1.

a szot távirata az algériai dolgozók általános
szövetségéhez.

kedves elvtársak!

az algériai nép felszabadító harca 7. évfordulójának napján
a magyar szakszervezetek országos tanácsa elnöksége és a magyar
szervezett dolgozók nevében forró testvéri üdvözlésünket küldjük
az algériai dolgozók általános szövetsége vezetőségének és a hős
algériai népnek.

biztosítjuk önöket a magyar szervezett dolgozók testvéri
szolidaritásáról és csodálattal tekintünk arra a hősi, bátor harcra,
amelyet az algériai dolgozók vívnak függetlenségükért, a nép szabad-
ságáért.

meggyőződésünk, hogy ügyük jogos és győzni fog.

elvtársi üdvözléssel
brutyó jános, a szot főtitkára./mti/

15. 14

15. 40

- 29 -

bb 38. magyar-jugoszláv árucsereforgalmi tárgyalások

sze vm vg

1961. november 1.

az 1962. évi magyar-jugoszláv árucsereforgalmi tárgyalásokra jugoszláv kereskedelmi delegáció érkezett budapestre. a küldöttség vezetője stanislav kopcsok, a külügyi államtitkárság rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere. a tárgyalásokat magyar részről karádi gyula, a külkereskedelmi miniszter első helyettese vezeti.
/mti/

bb 37. időjárásjelentés

sze vm

1961. november 1.

a meteorológiai intézet jelenti 1961. november 1-én szerdán délben:

több helyen köd

európában az 50. szélességi körtől északra esős, szeles, közép-
európában és nyugat-európa nagyrészen viszont csendes, reggel sokfe-
lé ködös időjárás uralkodik. hazánkban tegnap délelőtt a keleti
részekén erősen felhős volt az idő, de az esti órákig országszerte
kiderült az ég. az ország északkeleti részében általában 1.4
milliméter eső esett. a dunántúlról csak két helyről jelentettek
kevés csapadékot. a hőmérséklet a nap folyamán északkeleten
11-14, délen 14-17, máshol 13-16 fokig emelkedett. ma hajnatra a
levegő lenyúlásában igen nagy különbségek álltak elő. egyes helyeken
minusz 1, a legfőbb helyen plusz 1, plusz 3, néhány helyen azonban
csak 4-8 fokos hőmérséklettel mértek. a talajközvetben erős fagyok
is előfordultak. több helyen reggeli ködök alakultak ki. miskolcon
és nyíregyházán a köd a délelőtti folyamán is megmaradt és a nappali
felmelegedést erősen akadályozta. budapesten kedden a hőmérséklet
napi középértéke 11.1 fok volt, a sokévi átlagnál 2.4 fokkal magasabb

/folyt.köv./

15. 10

bb 37. időjárásjelentés.....1.folyt./vm

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre
átszámított légnyomás 771 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonulások,
eső nélkül. több helyen reggeli és délelőtti köd. néhány helyen
ködcsitálás, gyenge, az északi megyékben napközben kissé élénkebb
légáramlás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0.5
a legmagasabb nappali hőmérséklet holnap általában 12-15 fok
között. egyes ködös völgyekben 10 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 123 centiméter./mti/

bb 39. a szot távirata az algériai dolgozók általános szövetségéhez

ke vm sr

1961. november 1.

a szot távirata az algériai dolgozók általános
szövetségéhez.

kedves elvtársak!

az algériai nép felszabadító harca 7. évfordulójának napján
a magyar szakszervezetek országos tanácsa elnöksége és a magyar
szervezett dolgozók nevében forró testvéri üdvözlésünket küldjük
az algériai dolgozók általános szövetségének és a hős
algériai népnek.

biztosítjuk önöket a magyar szervezett dolgozók testvéri
szolidaritásáról és csodálattal tekintünk arra a hősi, bátor harcra,
amelyet az algériai dolgozók vívnak függetlenségükért, a nép szabad-
ságáért.

meggyőződésünk, hogy ügyük jogos és győzni fog.

elvtársi üdvözléssel
brutyó jános, a szot főtitkára./mti/

15. 14

15. 40

- 29 -

bb 40. kiss árpád: műszaki fejlesztési bizottság elnöke: a tudomány, a technika és a termelés fejlődésének helyes arányai segítik az szkp programjának végrehajtását

i sl/sze vm vg

1961. november 1.

az szkp huszonkettedik kongresszusának vitája és a szovjet pártprogram változatlanul foglalkoztatja az ország közvéleményét szakembereink is tanulmányozzák a kongresszus anyagát, elvi jelentőségű megállapításait és a tudományos és a műszaki téren sok értékes tapasztalatot merítenek a huszonkettedik pártkongresszus gazdag anyagából.

- a szovjet pártprogramban a tudományos kommunizmus elmélete és gyakorlata ölt testet - mondja kiss árpád, a műszaki fejlesztési bizottság elnöke. a programnak ugyanis minden tétele a társadalmi fejlődés törvényszerűségein alapszik és a társadalom létfontosságú érdekeiből indul ki. a program részleteinek magasszintű összehangoltsága és nem utolsósorban a szovjetunióban szerzett személyes tapasztalataim is arról győznek meg, hogy a szovjet nép nagy terve alapos előkészületek alapján született. mint műszaki ember, elsősorban abban látom az előkészítő munka tervszerűségét, hogy a szovjetunióban sikerült megteremteni a tudomány, a technika és a termelés fejlődésének megfelelő arányait. a tudomány fejlődése ma már megelőzi a technika előrehaladását, míg a technika színvonalának felfelé ivelése gyorsabb a termelés növekedésének üteménél. a programnak szinte minden sorából felismerhető a tudósok, közgazdászok szakavatott műszaki szakemberek kezenyoma. nem véletlen, hogy a szovjetunióknak jelenleg már több mint 360.000 tudományos dolgozója, 3.800 tudományos intézménye van s a műszaki aránya is magasabb, mint a világ bármely más országában.

- a szovjet tervek tudományos és műszaki megalapozottságának köszönhető, hogy ebben a nagy államban a sok iparág és az egymástól 6.000-8.000 kilométer távolságra levő üzemek között egyre zavartalanabb az együttműködés, s a következő husz év sokrétű feladatait is sikerrel hangolták össze.

/folyt.köv./

15.20

- 30 -

/bb 40. kiss árpád.....1.folyt./vm

a szovjet gazdasági élet egyre kibontakozó harmóniájának szintje jelképét láttam abban a viszonylag egyszerű eseményben, amikor az egyik szovjet atomkutató intézetben összeszerelték a tízmilliárd elektrowoltos 36.000 tonna súlyú gyorsító berendezést, amelynek különböző alkatrészei és műszerei egymástól ezer-és ezer kilométeres távolságokra készültek és mégis valamennyi alkatrész ezredmilliméternyi pontossággal illeszkedett egymáshoz.

- a szovjet tudomány és technika fejlődésétől mi is igen sokat tanulhatunk. ma még nem mondhatjuk el, hogy a magyar tudomány és technika mindenben a leghelyesebb módon segíti a termelést módszereinken azonban állandóan javítani akarunk. ezért hívta létre a kormány a műszaki fejlesztési bizottságot, is, s mi mindent elkövetünk, hogy a fejlett technikában rejlő tartalékainkat a népgazdaság fejlesztésének szolgálatába állítsuk - mondotta kiss árpád, a műszaki fejlesztési bizottság elnöke./mti/

bb 42. megjelent a gyermekintézményekről szóló kormányhatározat végrehajtási utasítása

i vt/ke vm

1961. november 1.

a művelődésügyi közlöny november 1-i számában megjelent a gyermekintézményekre vonatkozó kormányhatározat végrehajtási utasítása.

az utasítás kimondja: a napköziotthonba, valamint a hatnapos intézménybe elsősorban azokat a gyermekeket kell felvenni, akiknek mindkét szülője, vagy egyedülálló szülője munkaviszonyban áll, vagy szövetkezeti tag és a szülők/szülő/ háztartásában nincsen olyan otthon tartózkodó felnőtt személy, aki a gyermek felügyeletéről gondoskodni képes.
/folyt.köv./

15.29

- 31 -

/bb-42. megjelent.....1.folyt./vm

a napköziotthonok közül az étkezést nyújtó egésznapos óvodai intézményeket munkanapon általában 9-12 óráig, szombati napon pedig 7-9 óráig át lehet nyitva tartani. az általános iskolai napközi otthonokban - a váltakozó rendszerű oktatáshoz igazodva - 13-tól 18 óráig, vagy 8-tól 13 óráig -, csoportonként öt órán át kell foglalkoztatni a tanulókat. a tanítás és a napközi foglalkozások között ügyeletet kell tartani. a félnapos, étkezést nem nyújtó óvodák naponként öt órán át tarthatók nyitva, az általános iskolai tanulószobák naponta 3 órán át vehetők igénybe. a napköziotthonok - amennyiben a szülők többsége igényli - 12 hónapon át nyitva tarthatók.

az egységes térítési rendszer figyelembe veszi a szülők havi jövedelmét és a gyerekek számát, s a többgyermekes családok kedvezményben részesülnek. a térítési díj a keresethez igazodóan napi egy forinttól tizenöt forintig terjedhet. az állami hozzájárulás több gyermek esetében arányosan emelkedik, míg a szülői térítés mértéke csökken./mti/

bb 41. csehszlovákiai hangversenykörútra utazott a győri filharmónikus zenekar

vid fm/ké vm fm

1961.november 1.

szerdán háromnapos csehszlovákiai hangversenykörútra utazott a győri filharmónikus zenekar. a 67 tagú együttes - fejér györgy liszt-díjas karnagy vezényletével - morvaországi városokban lép fel. a győriek látogatását decemberben viszenozzák az olasz filharmónikusok, akik győrött és sopronban adnak majd hangversenyt./mti/

15.32

- 32 -

bb 43. átadta megbízólevelét az olasz köztársaság új magyarországi követe

t bc/tr vm sr

1961.november 1.

dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke szerdán fogadta dr.paolo vita-finzi rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, az olasz köztársaság új magyarországi követét, aki átadta megbízólevelét.

a megbízólevél átadásánál jelen volt kiss károly az elnöki tanács titkára, szarka károly külügyminiszterhelyettes és radványi jános, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője.

dr.paolo vita-finzi követ megbízólevele átadásakor beszédet mondott. többek között hangsúlyozta:

- most amikor megkezdem küldetésemet a vendégszerető magyar nép hazájában, biztosítani szeretném excellenciádat, hogy egész tevékenységemet a népeink között fennálló gyümölcsöző kapcsolatok szilárdítására fordítom. e kapcsolatok a rokonszenv és a barátság érzésén alapulnak, amelyek hagyományosan összekötik az olasz és a magyar népet.

- megállapíthatjuk, hogy ebben az évben, amely már a vége felé közeledik, jelentősen fejlődtek az országaink közötti kereskedelmi, kulturális kapcsolatok, s egyre gyakoribbak a látogatások egyik országból a másikba; mindez együttesen további bizakodásra ad okot kapcsolataink jövőbeni alakulására. ehhez igyekszem magam is megfelelően hozzájárulni.

- az 1962.évi budapesti ipari vásáron olaszország önálló pavilonnal vesz részt, s a vásár alkalmából olasz személyiségek érkeznek budapestre. ez is megmutatja azokat a szándékokat, amelyek hazánkat magyarország irányában áthatják.

- excellenciád és a magyar népköztársaság kormányának támogatásában bizva, engedje meg elnök ur, hogy kifejezzem az ön személyes boldogulására, s a nemes magyar nép békés fejlődésére és növekvő jólétére irányuló legőszintébb jókívánságaimat.

/folyt.köv./

15.37

- 33 -

bb 43. /átadta ... 1. folyt./ m

dobi istván, az elnöki tanács elnöke a követ beszédére többek között így válaszolt:

- örömmre szolgál, hogy az utóbbi években a népeink közötti barátság továbbfejlődött. ez elsősorban kereskedelmi és kulturális kapcsolataink, valamint az országaink közötti utasforgalom fejlődésében mutatkozik meg, s ezek is jó lehetőséget nyújtanak egymás jobb megértéséhez. a magyar népköziársaság egyre fokozódó részvételre olaszországi gazdasági, kulturális és tudományos rendezvényeken, továbbá az olaszország egységének centennáriuma alkalmával mind magyarországon, mind olaszországban rendezett ünnepségek, az olasz nép iránt érzett barátság kifejezői. a magyar népköziársaság külpolitikai céljainak és népeink óhajának megfelelően a jövőben is igyekszik fejleszteni békés kapcsolatait az olasz köziársasággal, elősegítvén így a népek közötti barátság és megbecsülés növelését, ami egyben hozzájárulást jelent a béke fenntartásához.

- biztosíthatom önt követ ur, hogy a népeink közötti barátság további elmélyítésére irányuló nemes törekvésében mind a magam, mind az elnöki tanács és a magyar forradalmi munkás-paraszti kormány részéről teljes támogatást fog élvezni.

a megbízólevél átadása után a követ a kíséretében megjelent bruno colucci követségi tanácsost, roberto candilio ezredes, katonai attasét, luciano perselli követségi attasét, orazio gherso követségi attasét és francesco arrigo finazzer kereskedelmi attasét bemutatta dobi istvánnak, aki ezután a követtel hosszan, szívélyesen elbeszélgetett.

x x x

dr. paolo vita-finzi követ megbízólevelének átadása után a hősök terén megkoszorúzta a magyar hősi emlékművet.

/mti/

15.55

16

- 34 -

bb 44. szerdán elkészült az ötszázadik óriás husdaráló a gábor áron vasöntöde és gépgyárban

t sl/tr szb vg

1961. november 1.

a gábor áron vasöntöde- és gépgyár dolgozó szerdán adták át a mert minőségellenőrző vállalat megbízottjának az ötszázadik óriás husdarálót, amelynek első példánya 1958-ban készült el. az óriásként ötezer kiló, tehát körülbelül 50 sertés husának feldolgozására alkalmas gépeket a hazai és a külföldi vágóhidakon egyaránt szívesen alkalmazzzák. a felhasználó üzemek melegegedettségét bizonyítja, hogy a gép ilyen nagy sorozatot ért meg.

a husdaráló konstrukciója három év óta lényegében változatlan, a gyártástechnológiát azonban a dolgozók javaslatai alapján állandóan korszerűsítették, a gép súlyát csökkentették. három év alatt 117 javaslatot nyújtottak be a technológia módosítására, ebből több mint ötvenet bevezettek, s ezzel 40 százalékkal lerövidítették a husdaráló gyártásának idejét, 15 kilóval csökkentették súlyát.

a husdaráló üzemszerű gyártása tovább folytatódik mindaddig, amíg helyét át nem veszi a vágóhidakon a legújabb típusu, finoman aprító gép. /mti/

-.-

bb 45. beemelték aszódon az ország első betonelem viztoronytartályát

1 sb/tr vg szb li

1961. november 1.

ujfajta szerkezetű viztorony építésével kísérleteznek aszódon. márkus gyula, a mélyépítési tervező vállalat mérnökének tervei alapján mindig magassabbra csusztatott zsaluzat segítségével betonozták a torony törzsét, s így nem kell drága falállvány. a viztorony tartályát az országban először előre gyártott betonelemekből szerelték össze. szerdán három csigasorral 9 emelet magasra vontatták fel a mintegy 45 tonna súlyú betontartályt. az új módszerrel mintegy 40 százalékkal csökken a kivitelezési költség. a kísérleti eredmények alapján döntenek majd az új módszer általános bevezetéséről. /mti/

-.-

16.15

16.50

- 35 -

bb 46. a kései verőfény 16-17 fokos hőmérsékleti maximumokat hozott

1 cs/j szb ká

1961. november 1.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán összegezték a hételeji esőzések eredményeit. eszerint a dunántul északnyugati kétharmadán, továbbá az északi hegyes vidékeken - a borsónyban, a mátrában és a Bükkben, valamint a sárospatak környéki területeken - jelentősen enyhült a szárazság. a hétfői esőzések az északnyugati területeken 20-30, az északi hegyes vidékeken 10-20 milliméteres csapadékot hoztak. a bakony vidékén egy nap alatt 30 milliméter eső hullott, veszprémből ugyancsak 30 millimétert, kislérről pedig 33 millimétert jelentettek. budapesti hétfőn 13 milliméter csapadék hullott, ami kereken két és félhónapi esőtlen időszaknak vetett véget. kedden már csak az ország északkeleti részén voltak 2-5 milliméteres esők.

furcsa helyzet alakult ki az ország nyugati és keleti fele között a csapadék-eloszlását illetően: a dunántul több vidékein az októberi csapadék összege elérte a 100 millimétert, sőt például sopronban a 120 millimétert is meghaladta, ugyanakkor az alföld nagyrésze a hónap folyamán csak 4-5 milliméter esőt kapott.

kedden és szerdán ismét szélcsendes, anticiklonos időjárás alakult ki nyugat- és közép-európa felett, ennek köszönhetjük a november elején már szokatlan, szép verőfényt, és az ország több vidékén mért 16-17 fokos nappali maximumokat. a közéghőmérséklet átlaga kedden és szerdán 2,5 fokkal volt magasabb a sokévi átlagszintnél, noha az éjszakák már hűvösesek, az alföld egyes vidékein mínusz 1 - mínusz 3 fokot mértek a talajszintű rétegekben, zalaegerszeg és békéscsaba határában pedig embermagasságban is mínusz 1 - mínusz 2 fokig süllyedt a hőmérő higánya. szerdán a köddel borított vidékek levegője nem melegedett fel: miskolcraól szerdán délután csak 6, nyíregyházáról 7 fokot jelentettek.

a meteorológusok szerint a következő néhány napon nincs kilátás számottevő csapadéokra. a jelek arra mutatnak, hogy csütörtökön az ország nagyobb része ködbe kerül, s így a hőmérséklet nem emelkedik lényegesen az évszaknak megfelelő szint fölé, viszont az éjszakai lehülés előreláthatólag enyhül. /mti/

16.24

16.42 Jel

--

- 36 -

bb 47. új kőolajfurási rekord nagylengyelben

vid te szb ki

1961. november 1.

a nagylengyeli olajbányászok furósbrigádjai világviszonylatban is jelentős teljesítményt értek el. az egyik kut mélyítésénél hazai, a dunántuli kőolajipari gépgyárban készült görgős furóval, furócsere nélkül, harmincegy óra alatt, 859 méter mélyre hatoltak. egy furóval ez az idei év legjobb teljesítménye. /mti/

--

bb 48. a faipari kutató intézet jubileumi ülése a technika házában

1 cs/j szb ká

1961. november 1.

a tízéves faipari kutató intézet munkatársai szerdán ünnepi ülést tartottak a technika házában. dr. balassa gyula miniszter-helyettes, az országos erdészeti főigazgatóság vezetője méltatta az intézet tízéves munkáját, majd megjutalmazta a kiváló munkát végzett kutatókat. bozsó lászló, az intézet igazgatója többi között elmondotta: a második ötéves terv időszakában új központi faipari kutatóintézetet létesítenek. /mti/

--

bb 49. békéscsabán megnyílt a hetedik jelmezkölcsönző

vid ke szb sr

1961. november 1.

békéscsabán szerdán megnyílt a jelmezkölcsönző vállalat hetedik fiókja. az új jelmezkölcsönző egymillió forint értékű gazdag ruha, jelmez és színpadi kelléktárával áll a viharok öntevékeny művészeti csoportjai és a közönség rendelkezésére. /mti/

--

bb 50. a második ötéves terv feladatairól tanácskozott a külkereskedelmi minisztérium pártbizottsága

1 sz/hné szb vg

1961. november 1.

a külkereskedelmi minisztérium pártbizottsága kibővített ülésen vitatta meg az új ötéves népgazdasági terv végrehajtásával kapcsolatos külkereskedelmi feladatokat. a pártbizottsági ülésen részt vett incze jenő külkereskedelmi miniszter.

megjelent és felszólalt a tanácskozáson biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese. /mti/

--

16.56

17.04 Jel

- 37 -

bb 51. negyvennégy milliárd forint az egészségügyi intézmények jövő évi felújítására - nagyarányú utjavításokat, vágánykorszerűsítéseket terveznek - a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése

i zs/tr szb sr

1961. november 1.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén megtárgyalta a budapesti egészségügyi intézmények felújításának jövő évi programját. a tervezet szerint 1962-ben csaknem 44 millió forintot költenek a kórházak, szakrendelők, szociális otthonok korszerűsítésére és rendbehozatalára. jövőre befejezik a maros utcai rendelőintézet teljes felújítását, a kapás utcai rendelő fogászati osztályának bővítését, belső tatarozását, a zuglói intézet bővítését, továbbá a madách téri és a trefort utcai intézet korszerűsítését. kitűnően felszerelt új szakorvosi rendelőintézetet kap két külső kerület, a 16. és a 22. kerület. a felújítási keretből körülbelül 25 millió forintot az egészségügyi intézmények épületeinek rendbehozatalára, ötmillión felüli összeget pedig a különböző orvosi műszerek, kórházi gépek javítására, modernizálására fordítanak.

a végrehajtó bizottság megvitatta és jóváhagyta budapest 1962. évi ut-mélyépítési és vágányfelújítási terveit is. a program szerint jövőre szinte a főváros minden kerületében sor kerül jelentősebb utépítési munkákra. az 1. kerületben például a tóth árpád sétány, az árok utca és a budai alsórákpart felújítását tervezik. a 2. kerületben a pasaréti ut, óbudán a nánási ut, kőbányán a vaspálya utca, a fertő utca, a kőér utca és a hős utca, a 11. kerületben a karolina ut, angyalföldön a röppentyű utca, zuglóban a csömöri ut és a lumumba utca, a 15. kerületben a vasutas telep utca, a 16-ban a józsef utca - varga józsef utca és a kereszturi ut, a 17. kerületben az ananász utca, a 18. kerületben a sallai imre utca, a dózsa györgy utca és az ady endre ut, kispesten a bercsenyi utca, a kund utca, a 20. kerületben pedig a magyar utca egy-egy szakaszának felújítása szerepel az 1962-es programban.

1962-ben folytatják a budapesti villamosvágány-hálózat átépítését, korszerűsítését is. vágányjavítások lesznek többek között újpesten a váci uton és pozsonyi utcában, a belvárosban, a calvin téren, a 7. kerületben a tanács köruton, a 8. kerületben a vajda péter utcában, a ferencvárosban a mester utcában, kőbányán a maglódi uton, a 11. kerületben a bartók béla uton, a 12. kerületben a zugligeti vonalon, angyalföldön a pozsonyi uton, az árpád híd pesti feljárójánál és a váci uton, a 15. kerületben a rákospalotai felüljárón, továbbá a 18., a 19. és a 20. kerület egy-egy fontosabb útjában.
/folyt.köv./

17.05

18.05 *Zel*

- 38 -

bb 51. /negyvennégy milliárd forint... folyt./- szb

foglalkoztak az ülésen a főváros postahivatali és távbeszélő hálózatának helyzetével is. megállapították, hogy a budapesti postahivatalok forgalma az elmúlt években számottevően nőtt: - 1960-ban 1957-hez viszonyítva - a közönséges levélpostai küldemények forgalma 114.3, az ajánlott küldeményeké 130.4, a takarékbetétek állománya pedig 417.3 százalékra emelkedett. az illetékeseknek gondot okoz az, hogy a postahivatalok nagyrésze sem elhelyezés, sem berendezés szempontjából nem felel már meg a követelményeknek.

a levél- és pénzküldemények kézbesítői között nagyszámúban vannak idős, nyugdíjazás előtt álló dolgozók, kevés a fiatal postás, ezért egyszerűsíteni akarják a kézbesítői munkát. a terv az, hogy az új lakóépületekben a kapualjban külön, lakásonként rekeszekkel ellátott levélzsakrénnyeket helyeznek el, s hasonló szekrényekkel látják el a sortatarozásra kerülő két, vagy ennél többemeletes lift nélküli házakat is.

nagy munkát jelent a posta dolgozói számára a hírlapterjesztés: tíz év alatt 50 százalékkal emelkedett budapesten az újságolvasók száma, havonta mintegy 15-16 millió forintot költenek a pestiek újságokra, folyóiratokra.

évről-évre nő a budapesti telefontulajdonosok száma, a meghatározott hálózati kapacitás miatt azonban sokezer telefonigénylő kérését nem tudják teljesíteni. az ötéves terv időszakában nagyszámú beruházásokkal fejlesztik a főváros telefonhálózatát, s 1965-ig 41 ezer új telefonkészüléket szerelnek fel a lakásokba. ugyancsak a tervidőszakban építik fel a ferenc-, az óbuda-, a zugló- és a csepel távbeszélő központokat, elkészül egy új „lágymányos”, központ is, s bővítik a lipót központot. /mt/

-.-

bb 52. az üzletek november 7-i nyitvatartása

k ta/hné szb vg

1961. november 1.

a belkereskedelmi minisztérium, tekintettel a november 7-i kétnapos ünnepre, a lakosság zavartalan áruellátása érdekében az üzletek nyitvatartását a következők szerint szabályozta:

a fővárosban, a megyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban:
/folyt.köv./

17.29

17.05 *Zel*

- 39 -

bb 52. /az üzletek november 7-i... folyt./- szb

1961 november 4-én /szombaton/ az összes élelmiszer, iparcikk, könyvüzlet, állami áruház, vendéglátóhely, csarnok és piac, édesség és dohánybolt a hétköznapi nyitvatartási idő szerint üzemel. a husboltok a pénteki napon szokásos ideig tartanak nyitva.

1961 november 5-én /vasárnap/ az egyműszakos élelmiszerboltok 6, illetve 7 órától 18 óráig, a kétműszakos élelmiszerboltok valamint az édességboltok, dohányboltok, csarnokok, piacok, iparcikk- és könyvesboltok, áruházak, vendéglátó helyek a szombati nyitvatartás szerint árusítanak.

1961 november 6-án /hétfőn/ valamennyi tejet árusító élelmiszerüzlet reggel 7 órától 10 óráig, a vasárnap árusító élelmiszerboltok pedig a szokásos ideig tartanak nyitva. a többi élelmiszerüzlet, iparcikk, könyvüzlet és áruház, valamint a csarnokok és a piacok zárva lesznek. az édesség- és a dohányboltok a vasárnap szokásos ideig, a vendéglátó ipari egységek pedig a szombatnként szokásos ideig várják a vásárlókat.

1961 november 7-én /kedden/ az élelmiszer-, iparcikk üzletek, könyvesboltok, áruházak, csarnokok és piacok egész nap zárva lesznek. az édesség- és dohányboltok, valamint a vendéglátóipari egységek a vasárnap szokásos ideig árusítanak. /mti/

bb 53. a békés megyei tanács rendkívüli ülése

t vid/tr szb sr

1961. november 1.

békéscsabán rendkívüli ülésen tárgyalta meg szerdán csepregi pál tanácselnökkel a megye második ötéves tervének, valamint jövő évi tervének javaslatát a békés megyei tanács. dr. pusztai ferenc tervosztály-vezető terjesztette elő a beszámolót, amelyben többek között gyulán, szarvason kenyérgyár, békéscsabán, szarvason, gyulán, szeghalmon és battonyán bővítik a középiskolákat és csaknem ezer lakást építenek megyeszerte - főleg békéscsabán - az öt évben. minisztériumi beruházásokból békéscsabán hűtőház és konzervgyár, orosházán korszerű üvegyár, mezőhegyesen mezőgazdasági gépészeti tanulóintézet, mezőkovácsházán baromfikelletető állomás épül, a megyeszékhelyen fejlesztik a kötöttárugyárt, a pamutszövődet, a nyomdát. sok utat újjáépítenek, bővítenek. /mti/

17.32

- 40 -

bb 54. friss istván előadása a második ötéves terv főfeladatairól

t ms lné szb sr

1961. november 1.

friss istván akadémikus, az mszmp központi bizottságának tagja szerdán az akadémia elnökségének előadássorozatában a második ötéves népgazdasági terv főfeladatairól tartott előadást. a nagyszámú hallgatóság soraiban jelen volt az mszmp központi bizottságának, a kormányának számos tagja, az akadémia elnöksége, sok akadémikus, a társadalmi és a kulturális élet több más kiválósága, az akadémiához tartozó intézetek vezetői és munkatársai. /mti/

bb 55. pen konferencia románban

gg szb sr

1961. november 1.

a nemzetközi pen club november 2-án és 3-án konferenciát rendez románban a műfordítás kérdéseiről. a konferenciára a magyar írók közül sötér istván, vas istván és gábor györgy kapott meghívást és elutazott románba. november 1-én ugyancsak románban tartják a nemzetközi pen club végrehajtó bizottságának ülését, amelyen a magyar pen clubot sötér istván elnök képviseli. /mti/

bb 56. vándorkiállítás a ganz-márag művelődési házban - sajtótájékoztató a kiállításon

t fe/tr szb sr

1961. november 1.

kedden sajtótájékoztatót tartottak a ganz-márag művelődési házban. barinkai oszkárné, a szakszervezetek budapesti tanácsának titkára közölte, hogy első ízben fordul elő, hogy képzőművészeti alkotások „kilépnek”, a múzeumokból és képtárakból és üzemi, szakszervezeti művelődési házakban mutatkoznak be. a vándorkiállítás célja, hogy a képzőművészetet még közelebb hozza a dolgozókhöz. ennek érdekében tíz üzemi, illetve kerületi művelődési házban rendezik meg a vándorkiállítást. az első kiállítás november 5-én nyitlik, a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából, a ganz-márag művelődési házában.

pogány ő. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója tájékoztatójában elmondotta: a kiállítás anyaga másfélszáz festmény a nemzeti galériából. /mti/

18.09

- 41 -

bb 57. mintegy nyolcvan új mű a téli könyvvásáron - novemberben: reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás - sajtótájékoztató a kiadói főigazgatóságon

t v/te szb sr

1961. november 1.

a művelődésiügyi minisztérium kiadói főigazgatóságán szerdán tájékoztatót tartottak a téli könyvvásárról és a közeljövőben megnyíló csehszlovák reprezentatív könyvkiállításról.

a nagy téli könyvvásárt - a hagyományokhoz híven - decemberben tartják. már október elejétől folyamatosan napvilágot látnak azok a kötetek, amelyek a téli könyvvásár újdonságai lesznek. a tervek szerint előreláthatólag 70-80 új mű kerül ebben az időben az üzletkebe és a választékot bővíti az 1961-ben megjelent mintegy 200 legérdekesebb, legértékesebb könyv is, amely szintén kapható lesz a könyvvásáron. decemberben - a kiadók közlése szerint - új magyar regények, verseskötetek, értékes klasszikus művek - például a shakespeare-sorozat hétkötetes kiadása - és érdekes modern nyugati, népi demokratikus alkotások emelik majd a könyvvásár színvonalát. a téli könyvvásár megjelenő könyveinek részletes jegyzékét a sajtó az elkövetkező hetekben folyamatosan ismerteti.

a kiadói főigazgatóság sajtóértekezletén a budapesti csehszlovák nagykövetség képviselője és a kiállítás rendezője elmondta, hogy a csehszlovák-magyar kulturális kapcsolatok megkötésének tizedik évfordulója alkalmából - november 11-én - reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás nyílik a műcsarnokban. a kiállítás amelyet november 26-ig kereshet fel a nagyközönség - mintegy 1100-1200 könyvvel, sok-sok művészi, szép grafikával, továbbá dokumentumokkal és egyéb anyagokkal mutatja be a csehszlovák irodalmi életet és a könyvkiadás munkáját, eredményeit. a könyvbemutató egyébként az első reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás, amelyet hazánkban rendeznek. a bemutatott anyagot decemberben békéscsabán is megtekinthetik az érdeklődők. a kiállítás a csehszlovák kultúra árusítani is fogja a cseh, szlovák és magyar nyelven megjelenő köteteket.

elmondották azt is a sajtótájékoztatón, hogy prágában november 10-én nyílik a magyar alföld című tárlat. a jövő évi kulturális egyezmény keretében egyébként prágában és kassán rendeznek magyar könyvkiállítást. /mti/

18.15

- 42 -

bb 58. időjárásjelentés

gg szb hk

1961. november 1.

a meteorológiai intézet jelentéje november 1-én, szerdán 18 órákor:

több helyen köd

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonulások eső nélkül, reggel és délelőtt sokfelé köd. gyenge szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 12-15 fok között, egyes ködös völgyekben 10 fok alatt. /mti/

-.-

bb 60. a magyar-olasz kémikus napok második napi eseményei - rusznyák istván, az akadémia elnöke fogadást adott az olasz vendégek tiszteletére

t ms/tr szb hk

1961. november 1.

szerdán a magyar-olasz kémikus napok második napján az olasz vendégek meglátogatták a budapesti műszaki egyetem vegyész-műhőki karát, ahol varsányi györgy dékán ismertette a kar munkáját. ezután dr. gruber józsef, a budapesti műszaki egyetem rektora adott fogadást a vendégek tiszteletére.

délután a műszaki egyetem dísztermében martino colonna bolognai professzor, az olasz műanyag-kémia helyzetéről, giuseppe leandri bari egyetemi tanár, az olaszországi szervezkémia kutatók fejlődéséről tartott előadást.

este rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke fogadást adott az olasz kémikusok: felice de carti római, angelo mangini és martino colonna bolognai, renato andrisano parmai, enrico crepaz padovai és giuseppe leandri bari professzor tiszteletére. a fogadáson jelen volt hevesi gyula, az akadémia alelnöke, bogrnár rezső, bruckner győző, erdey-gruz tibor, freund mihály, korach mór, schay géza és vargna lászló akadémikus, varsányi györgy, a budapesti műszaki egyetem vegyészkarának dékánja. a találkozón rusznyák istván üdvözölte a vendégeket, akik beírták nevüket az akadémia vendégkönyvébe. a fogadás meleg baráti légkörben zajlott le. /mti/

-.-

19.08

- 43 -

bb 57. mintegy nyolcvan új mű a téli könyvvásáron - novemberben: reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás - sajtótájékoztató a kiadói főigazgatóságon

t v/te szb sr

1961. november 1.

a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságán szerdán tájékoztatót tartottak a téli könyvvásárról és a közeljövőben megnyíló csehszlovák reprezentatív könyvkiállításról.

a nagy téli könyvvásárt - a hagyományokhoz híven - decemberben tartják. már október elejétől folyamatosan napvilágot látnak azok a kötetek, amelyek a téli könyvvásár újdonságai lesznek. a tervek szerint előreláthatólag 70-80 új mű kerül ebben az időben az üzletekbe és a választékot bővíti az 1961-ben megjelent mintegy 200 legérdekesebb, legértékesebb könyv is, amely szintén kapott lesz a könyvvásáron. decemberben - a kiadók közlése szerint - új magyar regények, verseskötetek, értékes klasszikus művek - például a shakespeare-sorozat hétkötetes kiadása - és érdekes modern nyugati, népi demokratikus alkotások emelik majd a könyvvásár színvonalát. a téli könyvvásár megjelenő könyveinek részletes jegyzékét a sajtó az elkövetkező hetekben folyamatosan ismerteti.

a kiadói főigazgatóság sajtóértekezletén a budapesti csehszlovák nagykövetség képviselője és a kiállítás rendezője elmondta, hogy a csehszlovák-magyar kulturális kapcsolatok megkötésének tizedik évfordulója alkalmából - november 11-én - reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás nyílik a műcsarnokban. a kiállítás - amelyet november 26-ig kereshet fel a nagyközönség - mintegy 1100-1200 könyvvel, sok-sok művészi, szép grafikával, továbbá dokumentumokkal és egyéb anyagokkal mutatja be a csehszlovák irodalmi életet és a könyvkiadás munkáját, eredményeit. a könyvbemutató egyébként az első reprezentatív csehszlovák könyvkiállítás, amelyet hazánkban rendeznek. a bemutatott anyagot decemberben békéscsabán is megtekinthetik az érdeklődők. a kiállításán a csehszlovák kultúra árusítási is fogja a cseh, szlovák és magyar nyelven megjelenő köteteket.

elmondották azt is a sajtótájékoztatón, hogy prágában november 10-én nyílik a magyar alföld című tárlat. a jövő évi kulturális egyezmény keretében egyébként prágában és kassán rendeznek magyar könyvkiállítást. /mti/

18.15

- 42 -

bb 58. időjárásjelentés

gg szb hk

1961. november 1.

a meteorológiai intézet jelentéje november 1-én, szerdán 18 órakor:

több helyen köd

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonulások eső nélkül, reggel és délelőtt sokfelé köd. gyenge szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 12-15 fok között, egyes ködös völgyekben 10 fok alatt. /mti/

bb 60. a magyar-olasz kémikus napok második napi eseményei - rusznyák istván, az akadémia elnöke fogadást adott az olasz vendégek tiszteletére

t ms/tr szb hk

1961. november 1.

szerdán a magyar-olasz kémikus napok második napján az olasz vendégek meglátogatták a budapesti műszaki egyetem vegyész-műhőki karát, ahol varsányi györgy dékán ismertette a kar munkáját. ezután dr. gruber józsef, a budapesti műszaki egyetem rektora adott fogadást a vendégek tiszteletére.

délután a műszaki egyetem dísztermében martino colonna bolognai professzor, az olasz minanyag-kémia helyzetéről, giuseppe leandri bari egyetemi tanár, az olaszországi szervekémia kutatások fejlődéséről tartott előadást.

este rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke fogadást adott az olasz kémikusok: felice de carti római, angelo mangini és martino colonna bolognai, renato andrisano parmai, enrico crepaz padovai és giuseppe leandri bari professzor tiszteletére. a fogadáson jelen volt nevesi gyula, az akadémia alelnöke, bogrnár rezső, bruckner győző, erdey-gruz tiber, freund mihály, korach mór, schay géza és vargna lászló akadémikus, varsányi györgy, a budapesti műszaki egyetem vegyészkarának dékánja. a találkozón rusznyák istván bevázolta a vendégeket, akik beírták nevüket az akadémia vendégkönyvébe. a fogadás meleg baráti légkörben zajlott le. /mti/

19.08

- 43 -

bb 59. olasz költő a pen clubban

t v/gg-lm hk

1961. november 1.

a magyar pen club szerdán a magyar írók székházában klubdelutánt rendezett. az összejöveteleken mario fiorani olasz költő a mai olasz és brazil irodalom néhány kérdéséről tartott beszámolót.

a magyar pen nevében kéry lászló főtítkár üdvözölte a vendégeket és felkészítést. mario fiorani érdekes előadásban tájékoztatta a megjelent írókat az olasz és brazil irodalmi élet sajátosságairól, fővonásairól.

az előadás után a megjelentek hosszasan elbeszélgettek az olasz vendéggel. /mti/

-.

bb 61. a tiszta égbolt diszelőadásával megnyílt a szovjet filmhét

t di hné szb hk

1961. november 1.

a hazafias népfront országos tanácsának, a magyar-szovjet baráti társaság elnökségének, a kulturális kapcsolatok intézetének és a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának rendezésében szerdán este az uránia filmszínházban a tiszta égbolt című új szovjet film diszelőadásával megnyílt a szovjet filmhét. megjelent a bemutatón római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese, péter jános külügyminiszter, dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtítkára, valamint politikai, gazdasági és kulturális életünk számos más képviselője. ott volt m.a. popov, a budapesti szovjet nagykövetség ideiglenes ügyvivője, valamint a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. ott volt a filmhétre szerdán hazánkba érkezett szovjet művészküldöttség két tagja margarita vologyina, a filmhéten bemutatásra kerülő két élet című szovjet alkotás szereplője és danyil hrabrovickij a tiszta égbolt forgatókönyvének írója. a magyar és a szovjet himnusz hangjai után herskó jános, a filmművész szakosztály títkára, balázs béla-díjas filmrendező mondott ünnepi beszédet.
/folyt.köv./

21.30

- 44 -

bb.61. /a tiszta égbolt... folyt./- szb

- a felszabadulás óta mindig izgalommal és tanulmánygyással ismerkedtünk a szovjet filmművészek nagy alkotásaival, eizenstejn, pudovkin remekeivel és az utóbbi évek nagyszerű filmjeivel, a szállnak a darvakkal, az emberi sorssal, a negyvenegyedikkel és a ballada a katonáról című alkotással. az idén azonban különös jelentőséget ad a szovjet film hétnek, hogy közvetlenül a 22 kongresszus után került megrendezésre. a diszelőadás műsorán szereplő tiszta égbolt című alkotás ma már nemcsak egy film címe, hanem egy politikai és társadalmi fellendülés, megújulás szimbóluma is. annak a népek a művészetét ünnepeljük és köszöntjük, amelynek pártja a napokban fogadta el és tette törvénné a kommunista építés kiáltványát.

ezután margarita vologyina mondott köszönetet a baráti fogadtatásért, majd danyil hrabrovickij lépett a mikrofonhoz.

- a 22. kongresszust ünneplő moszkvából érkezünk budapestre, s annak a történelmi eseménynek nagyszerű élményét hoztuk magunkkal, amely bátran és nyíltan leszámolt a múlt hibáival. filmünk, a tiszta égbolt, jól lehet jóval a 22. kongresszus előtt készült, azt mutatja be, hogy ezek a hibák hogyan sújtották a szovjet embereket, családokat, nemzedékünk, kortársaink életéről szól a történet, amelyet tiszta szívvel és művészi állásfoglalással alkottunk.

a nagy tapssal köszöntött beszédek után levetítették a tiszta égbolt című új szovjet filmet, amelyet a 2. moszkvai nemzetközi filmfesztiválon nagydíjjal tüntettek ki. a filmet grigorij csuhraj rendezte, a főszereplők: jevgenij urbanszkij és nyina drobiseva. /mti/

-.

21.35

- 45 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. november 2.

bb 1. ujszerű színpadi és zenedramaturgiai elgondolás vonul végig a sába királynője felújításán - dr. Kenessey Ferenc rendező nyilatkozata

1 fe/tmaalm sr

1961. november 2.

az erkel színház ötévi szünet után november 4-én hozza színre goldmark egyik legismertebb operáját, a sába királynőjét. dr. Kenessey Ferenc, az opera rendezője a felújítással kapcsolatosan a következőket mondta a magyar távirati iroda munkatársának:

- ujszerű színpadi és zenedramaturgiai elgondolás vonul végig a sába királynője felújításán, amelynek lényege: a nyitány, vagy zenei előjáték ismét visszakerült az eredeti helyére, a második felvonás előjátéka, a két kép között, közzjáték n't pereg, ami áthidalja a kényszerű szünetet. a harmadik felvonás második képe pedig szünet nélkül következik az első kép után, egységesebbé téve az egész felvonást. ebben a megoldásban a salamon jóslatát követő sivatagi kép, a jóslat beteljesedésének érzését váltja ki a nézőben. az erősen meghuzott sivatagi jelent pedig mondanivalójában assad tragédiáját és sulamit szerelmét tárja a néző elé.

- a táncok koreográfiájában is változás történt. így például a harmadik felvonás első képének nagy belettje már nem statikusan, állóhelyzetből indul, hanem az ünnepség forgatagában történik. ugyancsak változást jelent, hogy a balett végén a bachanália csúcspontján szakítja meg sába királynője a táncot.

- az elmondottak alapján fő törekvésünk: goldmark zenéjét szolgálni, az új színpadi beállítással minél töretlenebbül előtérbe helyezni goldmark ragyogó zenéjének mondanivalóját. ez vonatkozik elsősorban a nagy kórus és tömeghatásokra: a zene adja az opera fő „mondanivalóját”, ennek megfelelően és az erkel színház alkalmatosságához mértén otán gusztáv „hangolta át”, a díszleteket.

- a sába királynőjének tomácsolása igen nagy feladatot ró az opera művészeire, komor vilmos karnagyra, mégis reménnyel tekinthetünk a november 4-i bemutató elé. sába királynője szerepében takács paulát hallja majd a közönség, szulamitot lírai hangvétellel éneklő vámos ágnes. salamon szerepét palócz lászló, assadot kövecses béla alakítja./mti/